

Türkiye Cumhuriyeti
Sürdürülebilir Orman Yönetimi Ürün ve Hizmetleri Belgelendirme Derneği (SOYDER)
Orman Sertifikasyonu Onaylama Programı (PEFC- TR)

04.03.2024

Türkiye Cumhuriyeti

Sürdürülebilir Orman Yönetimi

PEFC Ulusal Standardı (PEFC-TR)

Belge adı: Türkiye Cumhuriyeti Sürdürülebilir Orman Yönetimi PEFC Ulusal Standardı

Belge başlığı: PEFC-TR 01:2023

Onaylayan: Türkiye SFM Konseyi Meclisi

Tarih: 04.03.2024

Bu standardın sahibi: Sürdürülebilir Orman Yönetimi Ürün ve Hizmetleri Belgelendirme Derneği (SOYDER), Beştepe Mah. 32-Cadde Dışkapı No:1 İçkapı No:2 Yenimahalle/ANKARA; e-posta: info@pefcturkiye.org, tel: +90 554 009 73 32

Bu standardın resmi versiyonu Türkçe'dir.

Giriş

Bu standardın bir parçası olan gereklilikler, sürdürülebilir orman yönetimi (SFM) için uluslararası standart olan PEFC ST 1003:2018 ile uyumludur. Bu belgenin içeriği, standart belirleme sürecine dahil olan çok sayıda paydaşın fikir birliği ile oluşturulmuştur.

Bu Standardın hazırlanmasının temeli, 1998 yılında Lizbon'da düzenlenen Avrupa Ormanlarının Korunması Bakanlar Konferansında ortaya konan sürdürülebilir orman yönetimi (SFM) için Pan-Avrupa kriter ve göstergelerine dayanmaktadır.

Standart 7 bölüm, 18 tematik alan, 44 kriter ve 161 göstergeden oluşmaktadır. Bu standardın belirlenmesi süreci Ocak 2022'den Ekim 2023'ye kadar devam etmiş olup 26-28 Şubat 2024 tarihlerinde Bolu Orman Bölge Müdürlüğü'nde gerçekleştirilen pilot çalışma neticesinde güncel halini almıştır.

Türkiye'de orman yönetimi, av hayvanları, su, tarım arazileri, doğa ve çevre koruma, bitki koruma, güvenlik ve sağlık yönetmelikleri, Türkiye Mekansal Planı, Türkiye'de onaylanan uluslararası sözleşmeler ve Türkiye'de yasal olarak gerekli olmayan ve PEFC FM Standardının bir parçası olan SFM için diğer gerekliliklerle ilgili mevcut yasal çerçeveye uyum zorunludur.

Sürdürülebilir orman yönetimi ile ilgili gerekliliklerin tanımı bu Standardın kriterlerinin bir parçasıdır. Mevzuat ile bağlantı hakkındaki bilgiler, kriter gerekliliklerinin Türkiye'de yürürlükte olan ilgili yasal çerçeve ile ilişkilendirilmesine yardımcı olur ve varsa kriterlerin içeriği ile ilgilidir. Göstergeler, kriter gerekliliklerinin orman sahibi/yöneticisi tarafından karşılanıp karşılanmadığının objektif ve ölçülebilir bir şekilde tahmin edilmesine hizmet eder. Doğrulama kaynakları, kriterlerin ve göstergelerin gerekliliklerinin karşılanıp karşılanmadığını teyit eden belgelere ve diğer bilgi kaynaklarına işaret etmektedir.

Bu Standartta açıklanan kriter ve göstergeler ile diğer tüm gerekliliklerin katılımcı bir anlayışla taraflar, paydaşlar, üyeler ve gözlemciler olarak online ve yüz yüze toplantılar yönetimi ile "Katılımcı Yaklaşım" odağında ve çok paydaşlı olmak üzere gönüllülük esasına dayalı olarak belirlenmiştir.

Bu Standartta belirlenen kriter ve göstergeler ile tüm gerekliliklerin Türkiye Ulusal Sürdürülebilir Orman Yönetimi (SOY) Kriter ve Gösterge Seti de dikkate alınarak PEFC standartları ve kurallarını takip edilerek belirlenmesi hem ulusal ihtiyaçlara cevap verebilmek hem de uluslararası zorunlulukları yerine getirmek açısından son derece önemli ve yerinde bir uygulama olarak gerçekleştirilmiştir.

Bu Standardın içeriği Türkiye'de topraklarında geçerlidir ve sadece Orman Kanunundaki tanıma uygun olarak ormanlar ve orman arazileri, Kadastroda arazi kullanımı için ulusal sistem ve/veya orman yönetim planları ve eşdeğerlerine uygunluk ile ilgilidir.

Tablo 1. Bölüm ve Tematik Alanlar

No	Bölüm	Tematik Alan	Kriter sayısı	Gösterge sayısı
1.	Orman kaynaklarının korunması ve küresel karbon döngüsüne katkısının uygun şekilde geliştirilmesi	Orman envanteri ve orman planlaması	2	11
		Orman kaynaklarının miktar, kalite ve yapı bakımından korunması	2	8
		Karbon yutak ormanlarının kurulması, korunması ve geliştirilmesi	1	2
2.	Orman ekosisteminin sağlık ve canlılığının korunması	Orman kaynaklarının izlenmesi	1	8
		Orman ekosistemlerinin sağlık ve canlılığının korunmasına yönelik tedbirler	1	3
		Kısıtlamalar	4	15
3.	Orman üretim fonksiyonlarının korunması ve desteklenmesi (odun ve odun dışı orman ürünleri)	Orman ürünleri	1	8
		Ormanlık faaliyetleri ve orman altyapısı	1	5
4.	Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması	Ekolojik önemi yüksek ormanlar	2	11
		Doğa ile uyumlu orman uygulaması	5	15
		Geleneksel yönetim sistemleri	5	11
5.	Ormanların koruma işlevlerinin (özellikle toprak ve su) bakımı ve geliştirilmesi	Orman koruyucu fonksiyonlar	2	13
6.	Sosyo-ekonomik fonksiyonlar ve koşulların sürdürülmesi	Ormanların sosyo-ekonomik fonksiyonları	2	9
		Mülkiyet ve geleneksel haklar	4	11
		Eğitimler ve bilgi geliştirme	2	5
		İş sağlığı ve güvenliği	2	8
		Mevzuata uygunluk	2	5
7.	Kuruluşa ait hususlar	İç prosedürler	5	13
TOPLAM			44	161

Bölüm 1: Orman kaynaklarının korunması ve küresel karbon döngüsüne katkısının uygun şekilde geliştirilmesi	
Tematik alan: Orman envanteri ve orman planlaması	
Kriter No.	1.1.
Kriter tanımı	<p>Ormanlık Yönetimi, orman kaynaklarının ekonomik, ekolojik ve sosyal etkilerini dikkate alarak envanter verileri ışığında planlanması, yönetimi ve izlenmesi yaklaşımını temel almaktadır.</p> <p>Yönetimin izlenmesi ve analiz edilmesinden elde edilen sonuçlar, 10 yıllık bir süre boyunca yürütülmekte ve gelecekteki yönetimin hedeflerini belirlemek için planlama sürecinde kullanılmaktadır. Bu sonuçlar, orman yönetiminin sosyal, çevresel ve ekonomik etkilerinin değerlendirilmesi için temel oluşturacak ve yeni planlama döngüsü için kullanılacaktır.</p> <p>Orman envanteri ve haritalaması, meşçerenin yapısal unsurlarını ve yönetim önlemlerini yansıtır ve yasal mevzuata uygun şekilde yapılır. Sürdürülebilir şekilde yönetilen orman alanlarının sınırları net bir şekilde tanımlanmış ve haritalanmıştır.</p> <p>Sertifikalı orman alanı yüzeyi, Orman Amenajman Planı ve Orman Silvikültür Planı ile belirlenen orman amenajman birimi alanına eşittir. 3 hektar ve üzerindeki sahipli alanlar özel orman sayılmakta olup, özel ormanlar için orman amenajman planı yapılmaktadır.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 Sayılı Orman Kanunu,• Orman Amenajman Planları (OAP),• 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği• Yıllık uygulama planlarının içeriğine ilişkin mevzuat,• Yönetim Planlarının ve doğanın korunmasına yönelik yıllık programın içeriğine ilişkin mevzuat,• OAP veya program geliştirilmeyen özel mülkiyetteki ormanların yönetim kriterleri ile özel ormanlar için usul ve esasların şekli ve yapısı için düzenlenmiş mevzuat,
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Orman yönetiminin amacı, kriter gereksinimleri ile uyumludur. OAP ve onun eşdeğerlerini içerisinde bulunduracaktır.2. Düzenli orman envanteri yoluyla elde edilen verilerin miktar ve kalitesi, kriterlere uygun bilgi ve verileri sağlar ve OAP'ye göre orman amenajman planlaması için kullanılmalıdır.3. Orman haritalarında yer alan veriler, OAP ve kriterlerle uyumlu olarak bilgi ve belgeyi sağlayacaktır.4. Yönetimin 10 yıllık izleme ve analiz sonuçları her plan dönemi başında değerlendirilmelidir.5. Önceki orman yönetiminin sosyal, çevresel ve ekonomik etkilerine ilişkin değerlendirme raporu, yeni planlama döngüsünün başlangıcında sağlanacaktır.6. Orman kullanıcıları, özel orman sahipleri ve paydaşlarla görüşme ve anket çalışmaları yapılmalıdır
Doğrulama	<ul style="list-style-type: none">• Orman Amenajman Planları (OAP), Orman Amenajman Programı veya özel

kaynağı	<p>ormanlar için usul ve esaslar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ulusal Orman Envanteri Verileri • Ormanlık İstatistikleri • Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) • Özel ormanlarda yapılan faaliyetlerle ilgili tutulan kayıtlar
Minimum gereksinimler	

Bölüm 1: Orman kaynaklarının korunması ve küresel karbon döngüsüne katkısının uygun şekilde geliştirilmesi

Tematik alan: Orman envanteri ve orman planlaması

Kriter No.	1.2.
Kriter tanımı	<p>Yönetim planları veya muadilleri, mevcut orman mevzuatına dayalı olarak, mevcut mekansal planları, mevcut arazi kullanımını ve özel bir alana ilişkin diğer ilgili belgeleri dikkate alarak ve orman kaynaklarının hacim ve değeri ile mülkiyet yapısı ve bunların kullanım amacı ve yoğunluğu da göz önünde bulundurularak hazırlanır.</p> <p>Orman işletmeciliğinde bilimsel araştırmaların uygulanabilir bulguları dikkate alınır.</p> <p>Orman amenajman planı, silvikültür planı veya genel amaçlar ve orman amenajman ilkeleri, orman amenajman tedbirleri ve bunların uygulanacağı yer hakkında bilgileri içeren muadillerinin bir özeti kısıtlı olmak üzere kamuya açıktır. Orman kullanıcısı / orman sahibi, hangi gizli bilgilerin veya doğal kaynakların hassas özelliklerine ilişkin bilgilerin özeti parçası olmayacağına ulusal mevzuata göre karar verir.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none"> • 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu, • 4342 sayılı Mera Kanunu, • 5403 Sayı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu; • Milli Parklar Yönetmeliği, • Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan Ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik (CITES), • 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği, • Orman Amenajman Planları, • Orman Silvikültür Planları, • Yıllık uygulama planlarının içeriğine ilişkin yürürlükteki mevzuat • OAM veya program geliştirilmeyen özel mülkiyetteki ormanların yönetim kriterleri ile özel ormanlar için usul ve esasların şekli ve yapısı ile her kadastro parseli için ayrı ayrı yürürlükteki mevzuat
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> 1. OAP ve OSP'nin içeriği ve yıllık uygulama planları, kriter şartına tabi olan tüm hususları içermelidir. 2. Bu planlar kapsamında yapılan uygulamalar yıllık olarak özet halinde web sayfasından kamuoyuna açık olacak şekilde yayınlanacaktır. 3. Orman kaynaklarının hacim ve servet değeri ile mülkiyet yapısı konusunda kadastro belgeleri esas alınmalıdır.

	<p>4. Yürürlükteki yerel, ulusal ve uluslararası mevzuatın yanı sıra eşgüdüm içerisinde mevcut arazi kullanımı ve resmi planlara göre orman kaynakları yönetilmelidir.</p> <p>5. Planların hazırlanmasında bilimsel araştırma sonuçlarını dikkate alınmalıdır.</p>
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> • Orman Amenajman Planları (OAP), Yıllık Program veya özel ormanlar için usul ve esaslar, • Orman Silvikültür Planları (OSP), • Bağımsız kuruluşlar tarafından yapılan saha kontrolü (FSC, PEFC, Üniversiteler), • Ormancılık İstatistikleri, • Orman Bilgi Sistemi (ORBİS), • Orman kullanıcıları, özel orman sahipleri ve paydaşlarla görüşme ve anket çalışmaları
Minimum gereksinimler	

Bölüm 1: Orman kaynaklarının korunması ve küresel karbon döngüsüne katkısının uygun şekilde geliştirilmesi	
Tematik alan: Orman kaynaklarının miktar, kalite ve yapı bakımından korunması	
Kriter no	1.3.
Kriter tanımı	<p>Orman amenajman planları, silvikültür planları veya yerel bazda yapılan projeler, ormanların ve orman arazilerinin korunmasının yanı sıra, toprak ve su koruma da dahil olmak üzere ormanların ekonomik, ekolojik ve sosyo-kültürel değerlerinin iyileştirilmesine yöneliktir. Hedeflere uygun araçlar kullanılarak ulaşılabilecek ve doğanın korunmasına odaklanılmaktadır.</p> <p>Terkedilmiş tarım arazilerinin ve diğer boş arazilerin orman arazisine dönüştürülerek orman alanlarının artırılması, ekonomik, uzun vadeli koruma ve sosyo-kültürel değerleri zenginleştirdiği durumlar da daima dikkate alınacaktır.</p> <p>Orman olmayan ekolojik açıdan önemli alanların bulunduğu sahalarda, aşağıdaki durumlarda ağaçlandırma yapılmaktadır:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Ulusal mevzuata uygun ve planlama süreçlerinin bir parçası olmalı, b) Bölgesel/ulusal politikaya aykırı olmamalı, c) Etkilenen paydaşların şeffaf ve katılımcı istişare süreçleri aracılığıyla dönüşümle ilgili karar verme sürecine katkıda bulunma fırsatlarına sahip olduğu bir karar verme esasına dayalı olarak oluşturulmalı, d) Tehdit altındaki (hassas, nadir veya tehlike altındaki) orman dışı ekosistemler, sosyo-kültürel açıdan önemli alanlar, tehdit altındaki türlerin önemli habitatları veya diğer korunan alanlar üzerinde olumsuz etkileri olmamalı, e) Karbon depolamasının bulunduğu alanlar tehlikeye atılmamalı, birincil ve doğal ormanların tür değişikliğine gidilerek orman plantasyonuna dönüştürülmesi de dahil olmak üzere, diğer arazi kullanım türlerine dönüştürme yoluyla orman ve orman arazisinin alanını azaltmak aşağıdaki istisna dışında yasaktır: <p>Arazi kullanımıyla ilgili ulusal mevzuat ve hükümet yetkililerinin maddi ve doğrudan etkilenen kişi ve kuruluşlarla istişareleri içeren planlama ve kararının bir sonucu olarak orman alanından dönüşümün en fazla %5 ve daha düşük olduğu alanlar,</p>

Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 Sayılı Orman Kanunu,• 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu,• 4342 sayılı Mera Kanunu,• 5403 Sayı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu;• Milli Parklar Yönetmeliği,• Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan Ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik (CITES),• 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği,• Orman Amenajman Planları,• Orman Silvikültür Planları,• Yıllık Programlar,• Ormancılık İstatistikleri,• Orman Bilgi Sistemi (ORBİS),• Koruma Planları,• Bağımsız kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü,
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Yönetim hedefleri ve bunların gerçekleştirilmesine yönelik ölçümler ve kriter gereksinimleri takip edilecektir.2. Planlanan ve uygulanan silvikültürel ve gençleştirme faaliyetlerinin alana göre en az %70 oranında başarılı olma şartı aranacaktır. Aksi durumunda gerekçeleri raporlanmalıdır3. Orman ve ormanlık alanların stabilitesi, periyodik artım, alan ve servet bir önceki plan döneminde aşağı olamaz. Aksi durumunda gerekçeleri raporlanmalıdır.4. Doğal ve yapay meşcerelerin alansal oranları takip edilecektir.5. Orman arazisinin tarım veya tarım dışı alanlara dönüşmediği kontrol edilecektir.6. Ekolojik olarak önemli orman dışı arazilerde ağaçlandırma kriterlerinin varlığı ile yapılan çalışmaların bu kriterlere uyumluluğu kontrol edilecektir.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Orman Amenajman Planlarında yer alan veriler,• Orman Silvikültür Planlarında yer alan veriler,• Orman veya orman arazisinin dönüştürülmesi için hükümet kararının varlığı,• Ekolojik olarak önemli orman dışı arazilerin ağaçlandırılması için projelendirme çalışmaları ve yapılan ağaçlandırma çalışması kayıtları,
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Orman rejiminde olan alanlarda tür ve fonksiyon dönüşüm oranı orman alanının %5'inin altında olması azalma olarak kabul edilmeyecektir.

Bölüm 1: Orman kaynaklarının bakımı ve uygun şekilde geliştirilmesi ve bunların küresel karbon döngüsüne katkısı	
Tematik alan: Orman kaynaklarının miktar, kalite ve yapı bakımından korunması	
Kriter No	1.4.
Kriter tanımı	<p>Orta ve uzun vadede orman yönetim teknikleri ve uygulamaları, orman kaynaklarının miktarını ve kalitesini ekonomik, ekolojik ve sosyal olarak arzu edilen düzeyde koruyacaktır.</p> <p>Orman kaynaklarının dengesinin korunması; ormanda çalışırken su kaynakları, toprak ve ormana dolaylı yada dolaysız verilen zararı minimuma indiren yeterli silvikültür önlemleri ve tekniklerin uygulanmasıyla sağlanır.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 Sayılı Orman Kanunu,• 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu,• Milli Parklar Yönetmeliği,• Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan Ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik (CITES),• 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği,• Orman Amenajman Planları,• Orman Silvikültür Planları,
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Orman sınıflandırmasına göre: kompozisyon, yönetim ve uygulanan silvikültür yöntemleri (ha, harita tanımı) mevcut olacaktır.2. Yıllık artım ile izin verilen kesim arasındaki oran, nitelik ve nicelik olarak orman sürdürülebilirliği için orman amenajman planında yer alacaktır.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Orman Amenajman Planları verileri,• Orman Silvikültür Planları verileri,• Yıllık Uygulama plan ve Programları,• Ormancılık İstatistikleri,• Orman Bilgi Sistemi (ORBİS),• Bağımsız kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü,• Biyotik ve abiyotik faktörlerin neden olduğu orman hasarı nedeniyle plansız ağaç kesimine ihtiyaç duyulması durumunda orman amenajman planlarında ve eşdeğerlerinde yapılacak değişiklikler ve bu değişikliklere ilişkin onaylar,• Orman işletmeciliği yapan kurumlarda çalışanların nitelikleri.
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Ulusal SOY&KG setinin eşik değerleri takip edilecektir.

Bölüm 1: Orman kaynaklarının bakımı ve uygun şekilde geliştirilmesi ve bunların küresel karbon döngüsüne katkısı	
Karbon yutak ormanlarının kurulması, korunması ve geliştirilmesi	
Kriter No	1.5.
Kriter tanımı	<p>Ülkemiz ormanlarının iklim değişikliğine uyum sağlayacak hedeflere ulaşması için yeni yutak ormanlarının kurulması , geliştirilmesi , mevcutların korunması ve sürdürülebilir yönetime sahip olması gerekir. Bu bağlamda devlet ormanları, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlar, devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan alanlar ile hususi ormanlar orman karbon yutak kapasitesinin korunması, geliştirilmesi, sürdürülebilir yönetimi ile yeni orman karbon yutak alanlarının oluşturulması hedeflenmektedir. Ormanlarda yapılan silvikültürel uygulamalar, ağaçlandırma çalışmaları ve diğer faaliyetleri orman ekosisteminin korunmasına ve geliştirilmesine yönelik iş ve işlemler ile yapılır.</p> <p>Yapılacak olan karbon ve diğer sera gazlarının tutumuna yönelik analiz yöntemlerinin belirlenmesi ile değerlendirme ölçütlerinin tespiti ve sertifikasyon aşamalarının uygulanması esasları belirlenmelidir.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none"> • Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi • Paris Anlaşması • 1 No' lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi • 6831 sayılı Orman Kanunu; • 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi • Amenajman Yönetmeliği ve Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planları • Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği • 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği • Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Orman Amenajman Planlarındaki karbon hesaplama yöntemi. 2. Orman Amenajman Planlarında Yutak alan fonksiyonuna alınan sahalar.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> • Çevre Ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın çıkaracağı iklim kanunu yasalaşacaktır. • Orman Genel Müdürlüğü tarafından çıkacak İklim Kanuna dayalı yutak alanlar yönetmeliği oluşturulacaktır.
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none"> • İklim Değişikliği sonrası ormancılık faaliyetlerinin yeniden düzenlenmesi konusunda yönetmelik ve mevcut tebliğlerin değişimine ihtiyaç vardır.

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlık ve canlılığının korunması	
Tematik alan: Orman kaynaklarının izlenmesi	
Kriter No.	2.1.
Kriterin tanımı	<p>Ormanların sağlığı, canlılığı ve bütünlüğü kriteri, Orman kaynakları ve küresel karbon döngüsüne katkısı kriterini (1 No'lu kriter) tamamlayıcı niteliktedir. Orman kaynaklarının durumu ve bu kaynakları tehdit eden faktörler hakkında bilgi sağlar. Türkiye SOY K&G ulusal setinde bu kriter için 7 adet gösterge belirlenmiştir. Ayrıca söz konusu kriter altında yer alan göstergeler belirlenen toplam 25 adet alt gösterge üzerinden izlenmekte ve raporlanmaktadır. Böylece kriterin kapsayıcı bir gösterge seti üzerinden raporlanması sağlanmaktadır.</p> <p>Ormanın sağlığı ve canlılığı, temel biyotik ve abiyotik faktörlerin ve bunların ormanlar üzerindeki etkilerinin sürekli izlenmesi ile takip edilir. İzleme, ilgili kurum tarafından ulusal mevzuata uygun olarak yıllık bazda gerçekleştirilir.</p> <p>Orman yöneticileri ve orman sahipleri tarafından da yıllık olarak izleme yapılmalıdır. İzleme sonuçlarının analizinde ve orman ekosistemlerinin sağlık ve canlılığının korunmasına yönelik tedbirlerin belirlenmesinde, orman yangınlarının, orman zararlılarının ve orman ekosistemlerinin dengesini bozan diğer faktörlerin doğal ve düzenli olarak meydana gelmesi göz önünde bulundurulur. Orman amenajman planlarında izleme sonuçları da dikkate alınır.</p>
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• T.C. Anayasası 169 uncu maddesi• T.C. Anayasası 170 inci maddesi• Birleşmiş Milletler Uzun Menzilli Sınırlar Ötesi Hava Kirliliği Sözleşmesi• 6831 Sayılı Orman Kanunu,• 3234 Sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun,• 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,• 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi)• Hava Kirliliğinin Etkilerinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Uluslararası İşbirliği Programı (ICP Forest)• 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği• Orman Kanununun 17 nci Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Uygulanması Hakkında Yönetmelik• Orman Kanununun 18 inci Maddesinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik• Hususi Ormanlar Ve Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müesseselerine Ait Ormanlar Yönetmeliği• Orman Kanununun 16. Maddesinin Uygulama Yönetmeliği• Otlak Yaylak ve Kışlaklarda Hayvan Otlatılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar• Orman Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilatı Kuruluş ve Görev Yönetmeliği• Hususi Ormanlar Ve Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müesseselerine Ait Ormanlar Yönetmeliği

	<ul style="list-style-type: none">• Orman Sayılmayan Tapulu Taşınmazlar Üzerindeki Ağaç ve Ağaççıklardan Faydanılması Hakkında Yönetmelik• Orman Kanununun 112, 113 ve 114'ncü Maddelerinin Uygulaması Hakkında Yönetmelik• Orman Muhafaza Memurları Görev Ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik• Orman Yangınlarının Önlenmesi Ve Söndürülmesinde Görevlilerin Görecekları İşler Hakkında Yönetmelik• 295 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Uygulanmasına Ait Usul ve Esaslar Tebliği• 299 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslar Tebliği• 301 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesinin Denetimine Ait Usul ve Esaslar Tebliği• 309 Sayılı Ara Yoklama ve Süresi Biten Planlara İlişkin Uygulama Raporlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslar Tebliği• 305 Sayılı Orman Bitkisi ve Bitkisel Ürünlerine Arız Olan Zararlı Organizmalar İle Mücadele Usul ve Esasları Tebliği• 292 Sayılı Orman Yolları Planlaması, Yapımı ve Bakımı Tebliği• 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği• 293 Sayılı Ormanların Kanun Dışı Müdahalelerden Korunması Esasları Tebliği• 285 Sayılı Orman Yangınlarının Önlenmesi Ve Söndürülmesinde Uygulama Esasları Tebliği• 7064 Sayılı Orman Suçlarına Müdahale Tamimi
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Devlet, özel ve tüzel mülkiyetteki ormanlarda insan kaynaklı hariç biyotik ve abiyotik faktörlerin ormanlar üzerindeki etkisi izlenecek ve raporlanacaktır.2. Ormanlarda insanlardan kaynaklanan zararlar ayrıca ölçülecek, izlenecek ve değerlendirilecektir. Ormanlık alanlarda usulsüz kesme ve açma, yerleşme ve işgal fiillerinin toplamı, sayı, alan ve fiillerden kaynaklanan odun kaybı kayıt altına alınacak, izlenecek ve raporlanacaktır. Ayrıca söz konusu fiilleri işleyenlere dair suç tutanakları düzenlenmekte gerekli adli işlemler başlatılacaktır.3. Orman Kanunu'nun 16, 17/3 ve 18. maddeleri gereğince verilen yasal izin ve irtifaklar ve bunlardan kaynaklanan kayıplar ölçülecek, izlenecek ve bu nedenlerle yapılan üretimler ETA hesaplamalarında göz önünde bulundurulacaktır.4. Hava kirliliği ve iklim değişikliğinin ormanlar ve orman toprağı üzerindeki etkileri izlenmeli, değerlendirilmeli ve raporlanmalıdır. İklim değişikliği ve hava kirliliğinin ormanlar üzerine olan etkilerinin izlenmesi için kurulan Seviye 1 ve Seviye 2 gözlem alanlarında yapılan ölçme ve değerlendirmeler sonucu hazırlanan yıllık raporlar mevcut olacaktır.5. Ulaşım ve/veya yangın önleme amaçlı yapılan yol ve şerit uzunluğu, kayıp alan ve kayıp servet miktarı ölçülmeli ve raporlanmalıdır.6. Otlatma kaynaklı zararlar ölçülmeli, izlenmeli ve raporlanmalıdır.7. Orman ekosistemlerinin sağlığını, canlılığını ve işlevlerini izlemeye yönelik sistem mevcut olmalıdır.8. İzleme faaliyetleri, orman yöneticileri ve orman sahipleri tarafından yürütülecek ve belgelenecektir.

Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• ICP Forest' e göre Biyo-gösterge noktaları (Seviye I ve Seviye II gözlem alanları) için yıllık raporlarda yer alan izleme verileri,• OGM yıllık İdare Faaliyet Raporu• Türkiye Ormanlarının Sağlık Durumu Raporu (2008-2012)• Türkiye Ormanlarının Sağlık Durumu Yıllık Raporları (2013 ve sonrası)• Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergeleri Türkiye Raporu (2018)• Türkiye Ulusal Ormanlık Programı (2004-2023)• 11 nci Kalkınma Planı Ormanlık ve Orman Ürünleri Çalışma Grubu Raporu (2019-2023)• Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2019-2023)• Ormanlık İstatistikleri• Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi• Orman Bilgi Sistemi (ORBİS)• Yanan Orman Alanlarının Rehabilitasyonu ve Yangına Dirençli Ormanlar Tesisi Projesi (2018)• Tarama Raporları, Zararlıyı Duyurma Raporu, Mücadele Projeleri, Mücadele Sonu Raporları
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Ulusal mevzuata uygun olarak orman sağlığı ve canlılığının düzenli olarak izlenmesi uygulanacaktır.

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlık ve canlılığının korunması

Tematik alan: Orman ekosisteminin sağlık ve canlılığının korunmasına yönelik tedbirler

Kriter No.

2.2.

Kriterin tanımı

Orman ekosistemlerinin sağlığının ve canlılığının korunması ormancılık için birincil öneme sahiptir. Orman amenajman, silvikültür ve koruma planlarında, sağlığın ve canlılığın korunması, orman bozulması veya hasarların ortaya çıkması riskinin en aza indirilmesi ve ayrıca bozulmuş orman ekosistemlerinin nihai olarak yeniden canlandırılması için alınması gereken önlemler olarak tanımlanmıştır.

Bozulmuş ormanların ağaçlandırma yoluyla rehabilitasyonu, yalnızca saha koşullarına iyi uyum sağlamış yerli orman türleri ile uygulanacaktır.

Bozuk ormanların ağaçlandırma veya tohumlama yoluyla ormana dönüştürülmesi durumunda ekonomik, ekolojik, sosyo-kültürel değer katması gerekir. Böyle bir değer eklemenin ön koşulu, dönüşümün aşağıdaki durumlarda olduğu durumlardır:

- Resmi kurumlar tarafından yönetilen ulusal veya bölgesel planlamaya dayalı arazi kullanımı ve orman yönetimi, geçerli politika ve mevzuata uygun olmalıdır,
- Etkilenen paydaşların şeffaf ve katılımcı istişare süreçleri aracılığıyla dönüşümle ilgili karar verme sürecine katkıda bulunma fırsatlarına sahip olmalıdır,
- Orman bitki örtüsünün uzun vadeli karbon tutma kapasitesi üzerinde olumlu bir etkisi olmalıdır,
- Ekolojik, sosyo-kültürel ile diğer korunan alanlar açısından önemli alanlar üzerinde olumsuz etkileri olmamalıdır,
- Ormanların toplum için koruyucu işlevlerini ve diğer düzenleyici veya destekleyici ekosistem hizmetlerini korumalıdır,
- Ormanların rekreasyon işlevi, peyzaj değerleri ve diğer kültürel hizmetler dahil olmak üzere ormanların sosyo-ekonomik işlevlerini korumalıdır,
- Bozulmanın kasıtlı kötü orman yönetimi uygulamalarının sonucu olmadığına dair kanıt sağlayan bir arazi geçmişine sahip olmalıdır,
- Alanın geri kazanılmadığını veya iyileşme sürecinde olduğunu gösteren güvenilir kanıtlara dayanmalıdır.

Orman yönetimi, doğal süreçlere dayalıdır ve ormanların sağlığını korumaya yönelik önlemlerin belirlenmesinde, uygulanabilir ve ekonomik olarak haklı olduğu durumlarda önleyici biyolojik önlemlerin kullanılmasına özen gösterilir.

Orman yönetiminin temel amaçlarından biri, genetik, tür ve yapısal çeşitliliğin korunması ve bununla birlikte orman ekosistemlerinin sağlığının ve canlılığının korunmasına katkıda bulunmaktır.

Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 Sayılı Orman Kanunu;• Bal Ormanları İşletilmesi ve Yönetilmesi• Ekoturizm Fonksiyonlu Alanların İdaresine Ait Usul ve Esaslar• Orman Amenajman, Silvikültür ve Koruma Planları ile Yıllık Yönetim Planlarının içeriğine ilişkin mevzuat;• 7325 sayılı Tohum ve Ağaç Islahı ile Tohum Üretimi Tamimi• 6912 sayılı Özel Ağaçlandırma Tamimi ve Ekleri 2012-2 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemi Çalışmaları Genelgesi• OGM Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımında Bulunan Taşınmazların Kayıt Altına Alınmasına Ait Uygulama Talimatı• Yıllık Bütçe Uygulama Talimatı• ÇED İnceleme ve Değerlendirme Formu Düzenlemesine İlişkin Talimat
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Koruma önlemlerinin seçimi, biyolojik önlemlerin uygulanmasında öncelikli olmak üzere orman ekosistemlerinin sağlığını ve canlılığını destekleme işlevi görecektir.2. Doğal ormanlarda yeterli ve doğaya uygun üretim yöntemleri uygulanacaktır (doğal gençleştirmeye odaklanan silvikültür önlemleri, uzun gençleştirme periyotları).3. Bozulmuş ormanların dönüştürülmesi kriter şartına uygun olacaktır.
Doğrulama Kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Genç Meşcere Bakımı Eylem Planı (2022-2026)• Sedir Ormanlarının Rehabilitasyonu Eylem Planı (2015-2019)• Ardıç Ormanlarının Rehabilitasyonu Eylem Planı• Meşe Ormanlarının Rehabilitasyonu Eylem Planı• Meşe Palamudu Eylem Planı• Baltalık Ormanlarının Koruya Dönüştürülmesi Eylem Planı• Ekoturizm Eylem Planı (2021-2025)• Endüstriyel Ağaçlandırma Eylem Planı (2013- 2023)• Maden Sahaları Rehabilitasyonu Eylem Planı (2014-2018)• Cumhurbaşkanlığı Kamu Yatırımları Bilgi Sistemi (KaYa)• Cumhurbaşkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi (e-Bütçe)• Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme Değerlendirme Sistemi• Bal Ormanı Eylem Planı (2018-2023)• Ekoturizm Eylem Planı (2021-2025)• Reçine Eylem Planı (2017-2021)• Orman Amenajman Planları.• Silvikültür planları.• Yıllık Programlar.• Koruma Planları.• Bağımsız kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü.
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Orman ekosisteminin sağlık ve canlılığının korunması kapsamındaki önlemler ve mevzuat düzenlemeleri kapsamlı ve yeterli olmalıdır.

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlık ve canlılığının korunması	
Tematik alan: Kısıtlamalar	
Kriter No.	2.3.
Kriterin tanımı	Orman emvali üretimi, ormanlarda sürütme ve nakliyat sırasında, petrol sızıntısı riskinden kesinlikle kaçınılır ve atıkların planlı bir şekilde bertaraf edilmesi sağlanır. Organik olmayan atıklar toplanır, bu amaçla belirlenen yerlerde geçici olarak depolanır ve daha sonra bu amaç için belirlenen yerlerde bertaraf edilir.
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 Sayılı Orman Kanunu;• 2872 Sayılı Çevre Kanunu;• 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu• 3213 Sayılı Maden Kanunu• Atık Yönetimi Yönetmeliği (2015 Tarih ve 29314 Sayılı Resmi Gazete)• 6326 Sayılı Petrol Kanunu
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Orman işletmecilerince petrol sızıntısı ve atık bertaraf edilmesi riskinin en aza indirilmesi için öngörülen kural ve önlemler alınacak ve uygulanacaktır.2. Organik olmayan atıkların geçici olarak bertaraf edilmesi için belirlenmiş yerler mevcut olacaktır.3. Kesim alanında ve ormancılıkta kullanılan araç ve makinelerinde petrol için emici malzemeler bulundurulmalıdır.
Doğrulama Kaynakları	<ul style="list-style-type: none">• Ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında zorunlu önlemler ve davranışsal önlemler için orman sahibi veya orman çalışanının iç kural kitabı (düzenli çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar için).• Orman Genel Müdürlüğü İç Denetim Yönergesi• Orman Genel Müdürlüğü Risk Yönergesi• Orman Genel Müdürlüğü Etik Yönetmeliği• Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü.• Mevzuat ile bağlantılı olmak üzere kanuni uygulamaların denetlenmesi, takibi ve kamuoyunun bilgilendirilmesi
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Kısıtlamalara dair Minimum Gereksinimler sağlanacaktır.

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlık ve canlılığının korunması	
Tematik alan: Kısıtlamalar	
Kriter No.	2.4.
Kriterin tanımı	Plana uygun olarak, orman sahibi ve yöneticisi tarafından izin verilmedikçe, ormanlık alanlarda büyükbaş ve küçükbaş hayvanların otlatılması, yemlenmesi, ile tohum toplanması amacıyla faydalanmak, ormanda kontrolsüz ateş yakmak, reçine çıkarmak, ağaçların kabuklarını soyarak, kuru yaprak, humus toplamak ve üretim kapasitesini zayıflatan veya ormanın sürdürülebilirliğini ve çoğalma işlevlerini tehdit eden diğer faaliyetler yapılamaz.
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 Sayılı Orman Kanunu;• Orman Muhafaza Memurları Görev Ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik• Otlak Yaylak ve Kışlaklarda Hayvan Otlatılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar• Orman Genel Müdürlüğü Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik• Devlet Ormanlarındaki Yayla Alanlarının Tespiti ve İdaresi Hakkında Yönetmelik• Orman Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Yönetmeliği• Orman Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği• Orman Kanununun 112, 113 ve 114'ncü Maddelerinin Uygulaması Hakkında Yönetmelik• Orman Sayılmayan Tapulu Taşınmazlar Üzerindeki Ağaç ve Ağaççıklardan Faydalanılması Hakkında Yönetmelik• 292 Sayılı Orman Yolları Planlaması, Yapımı ve Bakımı Tebliği• 293 Sayılı Ormanların Kanun Dışı Mudahalelerden Korunması Esasları Tebliği• 7064 Sayılı Orman Suçlarına Müdahale Tamimi
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Yasal çerçevenin ihlali durumunda orman yöneticisi / sahibi tarafından usulüne uygun uygulama, izleme ve denetimler yapılacaktır.2. Otlatma Planlarının uygulanması ve sürü sahiplerinin otlatma planlarına uyumuna yönelik izleme ve denetimler yapılacaktır.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2019-2023)• Ormancılık İstatistikleri• Orman Genel Müdürlüğü İdare Faaliyet Raporu• Orman Genel Müdürlüğü kayıtları (suç tutanakları, tahakkuk eden tazminatlar v.b)• (RDF) Raporlama Tanı Tahminleri Hizmeti ve ICPF raporlarındaki açıklamalar.• Kayıtlı suçluların arşivlenmiş raporları.• Yürütülen denetim kontrollerinden arşivlenen raporlar.• Bağımsız kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü.
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Otlatma planı hükümlerine azami uyum

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlık ve canlılığının korunması	
Tematik alan: Kısıtlamalar	
Kriter No.	2.5.
Kriterin tanımı	<p>Ormanda pestisit kullanımı en aza indirilir ve silvikültürel ve biyolojik önlemlerin yetersiz olduğu durumlarda kullanılır. Pestisit uygulaması bir uzman veya ilgili kurum tarafından tavsiye edilir. WHO* Tip 1A ve 1B pestisitlerinin kullanımı yasaktır. Başka uygun alternatiflerin bulunmadığı durumlarda, 1A ve 1B tipi talep üzerine ancak Tarım ve Orman Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın önceden yazılı onayı ile uygulanabilir.</p> <p>Klorlu hidrokarbonlar gibi pestisitlerin, insectisit, herbisit ve ayrıca Stockholm Kalıcı Organik Kirleticiler Sözleşmesi ile yasaklanan pestisitlerin kullanımı yasaktır. Pestisitlerin kullanımı, üretici tarafından verilen talimatlara göre ve sadece uygun ekipmanlarla yetkili kişilerce uygulanır.</p>
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none"> • 2872 Sayılı Çevre Kanunu • 292 Sayılı Orman Yolları Planlaması, Yapımı ve Bakımı Tebliği • Ulusal onaylı ürünler ve aktif maddeler liste. • Dünya Sağlık Örgütü pestisit türleri listesi. • Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stockholm Sözleşmesi. • 28 Sayılı Orman Zararlılarına Karşı Standart İlaç ve Biyoteknik (Feromon) Deneme Metodu Tamimi
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Türüne, miktarına, işlenen alanlara, kalan miktarlara ve kimyasalların depolanmasına göre pestisitlerin kayıtlı kullanımı temin edilecektir. 2. Pestisit uygulayan kişilerden yetki belgesi istenecektir. 3. Atıkların orman arazisinde gelişigüzel bertaraf edilmesinden kesinlikle kaçınılması sağlanmakta, organik olmayan atıklar ve çöpler toplanarak, belirlenen alanlarda depolanması sağlanmakta ve çevreye duyarlı bir şekilde uzaklaştırılmalıdır. Orman yönetimi operasyonları sırasında petrol veya yakıt dökülmesi önlenmekte, kazara dökülmeden kaynaklanan çevresel zarar riskinin en aza indirilmesi için acil durum prosedürleri bulunacaktır. 4. Pestisit kullanımını en aza indirmek için entegre zararlı yönetimi, uygun silvikültür alternatifleri ve diğer biyolojik önlemleri tercih edilmelidir. 5. Dünya Sağlık Örgütü Sınıf 1A ve 1B pestisitler ve diğer yüksek derecede toksik pestisitler yasaklanmıştır. 6. Gıda zincirinde biriken klorlu hidrokarbonlar gibi pestisitlerin kullanımı yasaklanmıştır. 7. Pestisit kullanımında pestisit üreticisi tarafından verilen talimatlara uyulmakta ve eğitimli personel tarafından uygun ekipmanla uygulanması sağlanmalıdır. 8. Gübrelerin kullanıldığı yerlerde, kontrollü bir şekilde ve çevreye özen gösterilerek uygulanması sağlanmalı, gübre kullanımı, uygun toprak besin yönetimine bir alternatif olarak değerlendirilmemelidir. (Fidanlıklar dışında gübre kullanımı son derece sınırlıdır. AR-Ge çalışmalarında ya da endüstriyel plantasyon gibi özel uygulamalarda deneme amaçlı kullanımı söz konusudur.)

Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Yapılan bakım için resmi kurum raporları.• Uygun kurum tarafından pestisit kullanımı için tavsiye.• Tip 1A ve 1B pestisitlerin kullanımı için yukarıda belirtilen kurumlardan onay.• Tomruk ithalatında kabukların soyulmuş olma şartı veya fümige edilmesi şartı aranmaktadır.
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Minimum Gereksinimler yapılan düzenlemelerde sağlanmıştır.

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlık ve canlılığının korunması (idamesi)	
Tematik alan: Kısıtlamalar	
Kriter No.	2.6.
Kriterin tanımı	Ormanda kimyasal gübre kullanımından kaçınılır. Kimyasal gübreler ancak ilgili kurumun tavsiyesi ile çevreye olan etkileri dikkate alınarak kontrollü ve reçeteli olarak uygulanabilir.
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• Toprak koşullarının iyileştirilmesi için Gübrelerin, biyo-uyarıcılarının ve malzemelerin Kalitesi ve Güvenliği Hakkında Kanun.
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Kullanılan gübrelerin türü ve miktarına ilişkin kayıtlar2. İlgili kurum tarafından gübre kullanımı
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Uzman kurumlar tarafından gübre kullanımına ilişkin öneriler.
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Fidanlıklar dışında ormancılık faaliyetlerinde gübre kullanımı yaygın değildir

Bölüm 3: Orman üretim fonksiyonlarının korunması ve desteklenmesi (odun ve odun dışı orman ürünleri)	
Tematik alan: Orman ürünleri	
Kriter No.	3.1.
Kriterin tanımı	<p>Odun ve odun dışı orman ürünleri ve hizmetlerinin üretimi için orman varlığı kaynak kapasitesinin korunması, orman yönetim planlamasının ana hedeflerinden biridir. Orman işletmeleri ölçeğinde on yıllık (10 yıl) periyotlarla yenilenen Orman Amenajman Planları, her yıl yapılan saha gözlemleri ile dikili servet ve yönetim fonksiyonları açısından izlenmektedir.</p> <p>Orman amenajman planları teknik, sosyal, ekonomik ve biyolojik boyutları olan plan ünitesi yönetim planlarıdır. Bu planlar, orman yöneticisinin/sahibinin biyofizik ve ekonomik performansının uygulanıp uygulanmadığının uygun şekilde değerlendirilmesi için alt sınırların (eşik değerlerin) oluşturulmasını ve bunların izlenme/değerlendirilmesini kapsar.</p> <p>Ormanın yapısı ve üretim kapasitesi, farklı orman ürünleri ve hizmetlerine yönelik mevcut ihtiyaç ve piyasa koşulları dikkate alınarak, orman amenajmanında ekonomik hedeflerin belirlenmesinde temel altlık oluşturur. Ayrıca, orman amenajman planlama tekniği ve yönetim kapasitesi orman alanının çok boyutlu fonksiyonlarını ve hizmetlerini belirler ve öngörülen amenajman faaliyetleri ile tüm bu fonksiyonların korunmasını sağlar.</p> <p>Orman yönetimi uygulamaları, çeşitlendirilmiş odun ve odun dışı ürün ve hizmetlerin üretimi için orman kaynaklarının kapasitelerini destekler. Ürünlerin kullanım düzeyi (odun ve odun dışı), uzun vadeli sürdürülebilirliklerine katkıda bulunur ve yönetim planlarında detaylandırılır.</p> <p>Odun dışı orman ürünlerinin mevzuat çerçevesinde denetlenmesi ve kontrol altında tutulması sağlanmaktadır.</p> <p>Odun dışı ürünlerin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla, orman kaynakları planlaması, hasılat planları ve piyasa talebi göz alınarak belirlenir ve doğadan toplanan odun dışı türlerin biyolojik çeşitlilik açısından sürdürülebilirliği garanti edilmektedir.</p> <p>Odun dışı orman ürünlerinde, sürdürülebilirliğin sağlanması ve değer kaybının önlenmesi için sertifikalı üretim teşvik edilmektedir. Üretilen miktarların belirlenmesi, Sürdürülebilir Orman Yönetimi Ulusal Seti ile uyumlu olmak üzere uygun metodolojilerle belirlenir.</p>
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none"> • 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu, • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu, • Milli Parklar Yönetmeliği, • Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan Ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik (CITES), • Av Ve Yaban Hayvanlarının Ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik, • 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği,

	<ul style="list-style-type: none"> Orman Amenajman Planları, Orman Silvikültür Planları,
	<ul style="list-style-type: none"> 310 sayılı Oduna Dayalı Orman Ürünlerinin Üretim İşlerine Ait Tebliğ,
	<ul style="list-style-type: none"> 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması İle Üretim ve Satış Esasları Tebliği, Odun dışı Ürünler Eylem Planları, 317 sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> Orman üretim fonksiyonlarının korunması ve desteklenmesi amacıyla yıllık odun biyokütlesindeki artım ve sürdürülebilirlik ilkelerine göre planlanan yıllık odun üretimi arasındaki oran gözönünde bulundurularak, odun üretimi ise toplam artımın %80'inden fazla olmayacaktır. Aksi durumunda gerekçeli olarak raporlanmalıdır. Üretim sonrası ormanda 3 cm çapın altındaki materyal toplanmamaktadır. Orman Amenajman Planları (OAP), Orman Silvikültür Planları (OSP), bölgesel avlak ve av yönetim planları, envanter ve hasat planlarında programlanmış kullanım için ürün türlerinin listesi (odun ürünleri, mantar, orman meyveleri, otlar, av eti ve diğerlerinden) ve yıllık/periodyk miktarları hazırlanmalıdır. Ormanlık alanlardan beklenen ekosistem hizmet ve işlevleri (rekreasyon, spor, peyzaj, turizm, kültür, su tutma, toprak koruma, karbon depolama) için OAP, OSP ve diğer planlardaki hedefler belirlenmelidir. Odun dışı orman ürünlerinin toplanması için verilen izinlerin kayıtları (düzenlendiği yerlerde veya ORBİS sisteminde) tutulmalıdır. Ormanda odun dışı orman ürünlerinin taşınması ve satış sistemlerine ilişkin kayıtlar tutulmalıdır. Orman işletmelerinin ekonomik hedefleri ve yıllık bazda performans verileri bulunmalıdır. Ormanlardan usulsüz kesim ve müdahalelerin takibi yapılmalıdır.
Doğrulama Kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> Orman Amenajman Planları, Orman Silvikültürü Planları elde edilen veriler, Orman Amenajman Planları (OAP), Orman Silvikültür Planları (OSP) ile bütçe çalışmalarındaki veriler, yıllık artım ve planlanan yıllık üretim miktarları, Kesim için programa alınmış ve işaretlenmiş ağaçlardan elde edilecek odun miktarı ve üretilen odun miktarı için tutulan kayıtlar (Üretim Dosyası, aylık raporlar, OAP'daki kayıtlar), Ormanda odun dışı orman ürünlerinin toplanması için yapılan üretim planları, verilen izinler, yapılan satışlar, Ormanlık İstatistikleri, Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) kayıtları,
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none"> Orman alanında miktarsal ve orman yapısında nitelik açısından azalma yoktur. Üretim faaliyetinden sonra 3 cm'den ince odun artıkları üretim alanında bırakılacaktır. Odun dışı orman ürünlerinin toplanması verilen izinler kapsamında yapılacaktır. Gençleştirme alanlarında ölü ağaçlar ve hektarda en az 1 yaşlı ağaç bırakılmaktadır.

Bölüm 3: Orman üretim fonksiyonlarının korunması ve desteklenmesi (odun ve odun dışı orman ürünleri)

Tematik alan: Ormanlık faaliyetleri ve orman alt yapısı

Kriter No.	3.2.
Kriterin tanımı	<p>Orman silvikültürü ve gençleştirme çalışmaları; meşcerede kalan orman ağaçlarının yanı sıra ormandaki toprak tabakasına gereksiz zarar verilmesini önleyerek, orman habitatının üretken yeteneklerinin korunmasını destekleyen, zamanında ve doğru şekilde yeterli teknik ve teknolojilerin kullanılmasıyla gerçekleştirilir.</p> <p>Kesme, sürütme ve nakliye faaliyetlerinde mekanizasyona geçilmesi ve doğru ormanlık teknikleri kullanımı ile meşcerede kalan ağaçlara, toprak ve su kaynakları ve dere yataklarına zarar verilmemesine özen gösterilir.</p> <p>Faaliyetler, işletme planları esaslarına göre yürütülürken, yapılacak çalışmalar orman varlığının büyüklüğüne bağlı olarak yürütülür. Orman altyapı tesislerinin (nakliyat yolları, köprüler ve diğer tesisler) inşaatı, orman altyapısına yönelik planlar ve düzenlemeler de dahil olmak üzere Orman Amenajman Planları ve yol şebeke planlarına uygun olarak yürütülmektedir.</p> <p>Toprak tabakasının gereksiz yere kaldırılmasını ve su kanallarına dökülmesini önlemek için arazi şekline uygun hareket edilir. Orman altyapısının inşası sırasında su kaynaklarının doğal seviyesini ve işlevini korumaya yönelik tedbirler alınmaktadır.</p> <p>Altyapının bakımı, çevre üzerinde minimum olumsuz etkiyle, koşullara ve ihtiyaçlara göre yeterlidir. Orman yollarının ve sanat yapılarının tüm bakımları ve inşası planlara göre ve orman yolu kategorisine göre yapılmaktadır.</p> <p>Nadir, hassas ve temsili ekosistemlere veya genetik rezerv meşcerelerine ve anahtar veya nesli tükenmekte olan hayvan türlerinin göç yollarına daha fazla önem verilmektedir.</p>
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 Sayılı Orman Kanunu,• 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu,• Milli Parklar Yönetmeliği,• Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan Ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik (CITES),• 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği,• Orman Amenajman Planları,• Orman Silvikültür Planları,• Yıllık Bütçe Çalışmaları Mevzuatı,• 310 sayılı Oduna Dayalı Orman Ürünlerinin Üretim İşlerine Ait Tebliğ,• 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması İle Üretim ve Satış Esasları Tebliği,• 317 sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği,• OGM ile DKMP Arasında Korunan Alanlardaki Uygulamalara İlişkin Protokol

Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Meşcerede kalan ağaçların zarar görmemesi için silvikültür ve gençleştirme önlemlerinin seçimi yapılmalıdır.2. Meşcerede kalan ağaçların zarar görmemesi için üretim sırasında uygun teknolojinin kullanılmasına yönelik olarak taraflarla protokoller yapılacaktır.3. Toprak tabakasındaki hasarı en aza indiren sürütme tekniğinin kullanılacaktır.4. Sürütme, Üretim Dosyası'nda gösterilen sürütme yolları açısından gerçekleştirilecektir.5. Orman yolu ve diğer altyapıların inşası ve bakımının ekosistem ve yerel toplum göç yolları üzerindeki olası etkilerine odaklanarak, uygun planlama yapılmalıdır.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Silvikültür ve gençleştirme önlemlerinin seçimi için Orman Amenajman Planları (OAP), Orman Silvikültür Planlarındaki (OSP) hükümler,• Kesme ve sürütme için teknik türlerin seçimi için Orman Amenajman Planları (OAP), Orman Silvikültür Planlarında (OSP) yer alan hükümler,• Yıllık program ve uygulama planları esasları,• Ormanlık faaliyetlerinden kaynaklanan olumsuz etkilerin kalan ağaçlara, toprak ve su akıntılarına vereceği olası hasarların saha değerlendirme raporları,• Ormanlık çalışmalarının sahada yürütülmesi için yapılmış olan protokol ve sözleşmeler,• Orman altyapısı için yapılmış olan yol şebeke planları,• Yeni yolların yol şebeke planları kapsamında yapıldığına yönelik yapılan saha kontrolü,• Ormanlık İstatistikleri,• Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) kayıtları,
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Sahanın genelinde sürütme yolları dışında oyuntu erozyonu (25-30 cm derinlik) oluşturmayacak şekilde sürütme teknikleri uygulanır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması**Tematik alan: Ekolojik önemi yüksek ormanlar**

Kriter No.	4.1.
Kriterin tanımı	<p>Biyolojik çeşitlilik kaybı küresel düzeyde en önemli çevresel endişelerden birini oluşturmaktadır.</p> <p>Bu kriter ormanlarda ve orman alanlarında biyolojik çeşitlilik durumunun takip edilmesine ayrılmıştır.</p> <p>Türkiye SOY K&G ulusal setinde bu kriter için 11 adet gösterge belirlenmiştir. Ayrıca söz konusu kriter altında yer alan göstergeler belirlenen toplam 36 adet alt gösterge üzerinden izlenmekte ve raporlanmaktadır. Böylece kriterin kapsayıcı bir gösterge seti üzerinden raporlanması sağlanmaktadır.</p> <p>Orman yönetimi hedefleri, ekosistem, tür ve genetik düzey uygun olduğunda peyzaj düzeyinde çeşitliliğe ulaşmak için biyoçeşitliliği sürdürmeyi, korumayı ve geliştirmeyi amaçlamaktadır.</p> <p>(a) Korunan, nadir, hassas, bakir veya temsili orman ekosistemleri; (b) Referans listelerinde tanımlanan ve tanınan tehdit altındaki veya korunan endemik türler ve tehdit altındaki türlerin habitatları; (c) Nesli tükenmekte olan türler ve doğal genetik çeşitlerin bulunduğu koruma altına alınmış genetik kaynaklar, (d) Doğal dağılıma ve doğal olarak oluşan türlerin bolluğuna sahip, ulusal olarak önemli, geniş orman alanları ve koruma altına alınmış doğal yaşlı ormanlar</p> <p>Yukarıda sıralanan özelliklere sahip orman alanlarından önemli konsantrasyonu içeren alanlar belirlenmekte, korunmakta ve/veya muhafaza edilmektedir:</p> <p>Orman yönetimi planlaması, ormanların envanteri ve haritalanması sırasında, ekolojik açıdan önemli ve/veya ekolojik değeri yüksek orman alanları dikkate alınmaktadır.</p>
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 Sayılı Orman Kanunu• 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu,• 2872 Sayılı Çevre Kanunu• 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu,• 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu• 3621 Sayılı Kıyı Kanunu• Bern Sözleşmesi (Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Doğal Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi)• Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi• Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi• Bükreş Sözleşmesi• CITES Sözleşmesi• Avrupa Peyzaj Sözleşmesi• Ramsar Sözleşmesi (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme)

	<ul style="list-style-type: none"> • Paris Anlaşması • Milli Parklar Yönetmeliği • Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği • Muhafaza Ormanlarının Ayrılması ve İdaresi Hakkında Yönetmelik • Alan Kılavuzlarının Seçimi, Eğitimi, Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik • Orman Parkları Yönetmeliği • Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği • Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik • 2012-9 sayılı Genelge- Korunan Alanlarda Koruma Bölgelerinin Belirlenmesi • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu ve 6552 Sayılı Kanun'un 90 Maddesine Tabi Alanlardaki Yapıların Ruhsatlandırılması • Milli Parkları Koruma ve Geliştirme Hizmetlerine İlişkin Usul ve Esaslar • 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanununa Göre El Konularak Mülkiyeti Kamuya Geçirilen Sair Eşyalarla İlgili Yapılacak İş ve İşlemler Hakkında Yönetmelik • Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği Yönetmeliği • 304 Sayılı Endüstriyel Ağaçlandırma Uygulamalarına İlişkin Teknik Esaslar Tebliği • 306 Sayılı Orman Bitkisi Tohumlukları Piyasasında Yetkilendirme, Denetleme ve Orman Bitki Pasaportu Uygulama Usul Ve Esasları Tebliği • 295 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Uygulanmasına Ait Usul ve Esaslar Tebliği • 299 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslar Tebliği • 301 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesinin Denetimine Ait Usul ve Esaslar Tebliği • 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlanması ile Üretim Ve Satış Esasları Tebliği • 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği • 7246 Sayılı Orman Ürünleri Ticaretinde CITES Uygulamaları Tamimi • Ormandaki nadir (endemik) ağaç türlerinin belirlenmesine ilişkin karar; • Sulak Alan Koruma Bölgelerinde Yapılması Yasak Olan Faaliyetler Tamimi • OGM ile DKMP Genel Müdürlüğü Arasında Yapılan Devlet Avlaklarının Kuruluşu Konusunda İş birliği Protokolü • 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Orman sınıflandırması kriter talebine uygun olarak başlamış ve çalışmalara devam edilmelidir. 2. Gen koruma alanları ve tohum kaynaklarının sayısı ve alanları (in-situ ve ex-situ) izlenmeli ve raporlanmalıdır. 3. Orman parçalılık durumu periyodik olarak (10 yıl) Coğrafi Bilgi Sistemleri aracılığı ile izlenecektir. 4. IUCN Kırmızı Listede yer alan tehdit altındaki orman ekosisteminde yer alan tür sayıları kategorik olarak izlenmelidir. 5. Ormanlarda biyolojik çeşitlik, peyzaj ve diğer nedenlerle koruma altına alınmış statülü alanlar izlenmeli ve geliştirilmelidir. 6. Orman ekosistemindeki yaygın kuş türlerinin sayısı ve popülasyon durumu kuş gözlem istasyonları ve diğer yersel ölçüm metodlarına dayalı olarak izlenmelidir. 7. Orman ekosistemindeki yaygın memeli hayvan türlerinin sayısı ve popülasyon durumu izlenmeli ve geliştirilmelidir.

	<p>8. Silvikültürel müdahalelerin seçimi ve geliştirme önlemleri biyoçeşitliliği dikkate almak kaydıyla uygulanacaktır. (Reçeteler aracılığıyla)</p> <p>9. Kriter taleplerine göre ekolojik (koruma) değeri yüksek ormanların belirlenecek ve haritalanması yapılacaktır.</p>
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Ormanlık İstatistikleri• Korunan Alanlar İstatistikleri• Orman Amenajman Planları veya eşdeğerleri.• Orman Silvikültürü ve Koruma Planı.• Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı• Biyolojik Çeşitliliğin Orman Amenajman Planlarına Entegrasyon Kılavuzu (2020)• Biyolojik Çeşitliliğin Ormancılığa Entegrasyonu- Plancının Rehberi (2020)• Biyolojik Çeşitliliğin Ormancılığa Entegrasyonu- Uygulamacının Rehberi (2020)• Tohum Kaynakları Eylem Planı (2020-2022)• Orman ve Biyolojik Çeşitlilik Poster (2020)• Geniş Yapraklı ve Meyveli Türler Ait Tohum Bahçeleri Tesisi Eylem Planı (2014-2018)• Türkiye Meşeleri Teşhis ve Tanı Kılavuzu (2013)• Türkiye Akçağaçları Teşhis Ve Tanı Kılavuzu (2019)• Türkiye'nin Ağaç ve Çalılar (2019)• Türkiye'nin ve Akdeniz Havzasının Yaygın Yenilebilir Mantar Türler (2023)• Nuhun Gemisi Projesi (Veritabanı)• Yanan Orman Alanlarının Rehabilitasyonu ve Yangına Dirençli Ormanlar Tesisi Projesi (2018)• İklim Dirençli Ormanlık Projesi (2023)
Minimum Gereksinimler	<p>Biyolojik çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesine dair mevzuat alt yapısı yeterli olup, uygulamacı eğitimleriyle birlikte bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılması önerilir. Ayrıca, kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonun güçlendirilmesiyle önemli bir gen merkezi ve kuş göç yolları üzerinde yer alan ülkemiz biyolojik çeşitliliğinin korunmasında etkinlik artırılabilir.</p>

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Ekolojik önemi yüksek ormanlar	
Kriter No.	4.2.
Kriter Tanımı	Korunan ve tehlike altındaki orman bitkileri, mantarlar ve yaban hayvanları türleri ticari veya diğer amaçlarla kullanılamaz. Gerekliğinde bunların korunması, bakımı ve popülasyonlarının artırılması için tedbirler alınır. Bu yaşam alanlarının biyoçeşitlilik değerlerini tehdit etmemek ve zarar vermemek kaydıyla ormancılık faaliyetleri devam etmektedir.
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 Sayılı Orman Kanunu• Ormandaki nadir ağaç türlerinin belirlenmesine ilişkin karar• 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu• 2872 Sayılı Çevre Kanunu• 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu• Bern Sözleşmesi• Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi• Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi• Bükreş Sözleşmesi• CITES Sözleşmesi• Avrupa Peyzaj Sözleşmesi• Ramasar Sözleşmesi• Orman Yetiştirme Metaryelleri Ticaret Yönetmeliği• Orman Haftası ve Ağaç Bayramı Yönetmeliği• Yararlı yabani kuş türlerinin belirlenmesine ilişkin karar;• Ulusal ve Uluslararası referans listeleri;• Türkiye Cumhuriyeti'nde kesinlikle korunan yabani türlerin listesi
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Hukukun üstünlüğü evrensel ilkesi kabul görmektedir.2. Kriter tanımına göre alınması gereken koruma önlemleri alınacaktır.
Doğrulama Kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı• Türkiye SOY K&G Raporu (2019)• Tarım ve Orman Bakanlığı Stratejik Planı (2019-2023)• Tarım ve Orman Bakanlığı İdare Faaliyet Raporu• Korunan Alanlar İstatistikleri• Geniş Yapraklı ve Meyveli Türler Ait Tohum Bahçeleri Tesisi Eylem Planı (2014-2018)• Yabani Meyveli Türler Eylem Planı (2014-2018)• Yürütülen denetim kontrollerinden arşivlenen raporlar.• Bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü.• İlgili paydaşlarla görüşme.• Biyolojik Çeşitliliğin Orman Amenajman Planlarına Entegrasyonu• Orman Amenajman Planı• ORBIS BIYOT Veritabanı• Yaban Hayatı Geliştirme Planları

Minimum Gereksinimler	<p>Korunan alanlar ve nesli tehlike altında olan türlerin korunması ve popülasyonlarının artırılmasına yönelik mevzuat düzenlemelerinde yeterli gereksinim sağlanmakta olup, denetimlerin daha da sıklaştırılması önem arz etmektedir. Bununla birlikte özellikle biyokaçakçılık konusunda mevzuat alt yapısının ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.</p> <p>Polis ve jandarmanın görev ve sorumlukları bulunmaktadır.</p>
------------------------------	--

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Doğa ile uyumlu orman uygulaması	
Kriter No.	4.3.
Kriter Tanımı	<p>Tür ve yaş yapısına göre çeşitliliğin sağlandığı meşcerelerin peyzaj çeşitliliği göz önünde bulundurularak değeri kabul görmüş meşcerelerde olduğu gibi varlıkları desteklemek amacı ile orman amenajman tedbirleri uygulanmaktadır.</p> <p>Tür ve yaş yapısına göre çeşitliliğin sağlanamadığı meşcerelerde, bunların teşvik edilmesini sağlayacak silvikültürel önlemler alınmaktadır.</p>
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi• 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu• 6831 Sayılı Orman Kanunu• 295 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Uygulanmasına Ait Usul ve Esaslar Tebliği• 299 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslar Tebliği• 301 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesinin Denetimine Ait Usul ve Esaslar Tebliği• 309 Sayılı Ara Yoklama ve Süresi Biten Planlara İlişkin Uygulama Raporlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslar Tebliği• Tür İzleme ve Koruma Genelgesi
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Yürütülen arazi çalışmaları peyzaj çeşitliliğini bozmayacaktır.2. Ormanda yapılacak olan silvikültürel faaliyetler, yapısal orman çeşitliliğinin iyileştirilmesini amaçlamalıdır.3. Ormanlarda, aynı ve değişik yaşlı meşcerelerde gerçekleştirilen silvikültürel işlemler ile bakım ve rehabilitasyon çalışmaları izlenmeli ve raporlanmalıdır.

Doğrulama Kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı • Ormanların meşcere tiplerine ve fonksiyonlarına göre dağılımını yansıtan orman amenajman haritaları. • Bağımsız kuruluşlar tarafından yürütülen saha kontrolleri. • Doğa Koruma Merkezi Raporları (Gülner, Köyceğiz, Andırın, Gazipaşa ve Pos Orman İşletme Müdürlüğü ile bu işletmelerin bağlı bulunduğu orman bölge müdürlüklerinde SOY Kriter ve Göstergelerine Göre Değerlendirme Raporu 2020) • Nuhun Gemisi Projesi (Veritabanı) • Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri • Baltalık Ormanlarının Koruya Dönüştürülmesi Eylem Planı (2005)
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none"> • Değişik yaşlı ve karışık meşcerelerin alanları ya da orman alanları içerisindeki alansal oranları korunmalıdır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Doğa ile uyumlu orman uygulaması	
Kriter No.	4.4.
Kriter Tanımı	<p>Ormanlık yönetiminin, başarılı bir doğal orman gençleştirme hedefi vardır. Bunun mümkün olmadığı durumlarda, ağaçlandırma önlemleri, habitat koşullarına uygun olarak yeterli miktarda ve kalitede orman kaynağı güvence altına alınır.</p> <p>Ağaçlandırma çalışması için ağaç türlerinin seçiminde, yerel orijinli ağaç türlerine ve habitat koşullarına iyi uyum sağlayan çeşitlere öncelik verilir. Ekosistem ve yerli türlerin genetik bütünlüğü üzerindeki etkileri, bağımsız uzman kuruluşlar tarafından değerlendirilirse ve herhangi bir olumsuz etki yoksa, yalnızca tanıtılan türlerin menşei ve çeşitleri kullanılabilir. Ağaçlandırma ve yeniden ağaçlandırma faaliyetlerinin planlanmasında diğer amaçların yanında, karbon yutak amacı hedeflenerek REDD+ uygulamaları kapsamında ekolojik bağlantı yönleri analiz edilir. Ekolojik bağlantının iyileştirilmesine ve restorasyonuna katkıda bulunan ağaçlandırma ve yeniden ormanlaştırma teşvik edilir ve uygulanır.</p> <p>Genetiği değiştirilmiş ağaçlarla oluşturulan ormanlar sertifikasyona uygun değildir. Genetiği değiştirilmiş ağaçların kullanılmasına izin verilmez.</p>
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none"> • 6831 Sayılı Orman Kanunu • 4122 Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu • BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi • Ağaçlandırma Yönetmeliği • Orman Haftası ve Ağaç Bayramı Yönetmeliği • Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği Yönetmeliği • Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik

	<ul style="list-style-type: none">• 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği• 304 Sayılı Endüstriyel Ağaçlandırma Uygulamalarına İlişkin Teknik Esaslar Tebliği• 7327 Sayılı Tüplü ve Kaplı Fidan Üretim Çalışmaları Tamimi• 7326 Sayılı Fidan Üretim ve Bakım Çalışmaları Tamimi• 7325 Sayılı Tohum ve Ağaç Islahı Tamimi• 2015/1 Sayılı Hazinesinin Özel Mülkiyetinde veya Devletin Hüküm Ve Tasarrufu Altında Bulunan Taşınmazların Orman Rejimine Alınması Usul ve Esasları
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Silvikültürel müdahaleler ve meşcerelerin gençleştirilmesi için alınacak önlemlerin seçimi kriter gerekliliği ile uyumlu olacaktır.2. Dikim faaliyetleri için yapılacak arazi hazırlama çalışmaları ve türlerin seçimi, tespit edilen türlerin etkisinin değerlendirilmesi de dahil olmak üzere kriter gereklilikleri ile uyumlu olacaktır.3. Ormanda silvikültürel faaliyetlerin uygulanmasından sonra ormanların başarılı doğal veya yapay gençleştirilmesine ilişkin veriler kanıtlanacaktır.4. Endüstriyel plantasyonlarda hızlı gelişen ve ıslah edilmiş yerli türler kullanılacaktır.5. Ağaçlandırma veya yeniden ormanlaştırma faaliyetlerinde genetiği değiştirilmiş tür uygulaması yapılmamalıdır.
Doğrulama Kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2019-2023)• Ormanlık İstatistikleri• Orman Genel Müdürlüğü İdare Faaliyet Raporu• Korunan Alanlar İstatistikleri• Türkiye SOY K&G Raporu (2019)• Endüstriyel Ağaçlandırma Eylem Planı (2013- 2023)• Bağımsız uzman kuruluş tarafından yürütülen tanıtılan türlerin etkisinin profesyonel değerlendirmesi (örn. Orman Fakültesine tohum ve dikim bölümü).• Bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü.• Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri (Murat, Çoruh, TULİP v.b)• ORBİS Kayıtları
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Doğayla uyumlu ormancılık uygulamaları temel ilkesi doğrultusunda ormancılık faaliyetleri yürütülecektir.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Doğa ile uyumlu orman uygulaması	
Kriter No.	4.5.
Kriter Tanımı	<p>Ormanda yapılan silvikültürel uygulamalar ve kullanım faaliyetleri, yıllık uygulama planları hükümlerine göre ekosistemlere kalıcı zarar vermeyecek şekilde yürütülür. Mümkün olan her yerde, biyoçeşitliliği iyileştirmek veya sürdürmek için pratik önlemler alınır. Orman yöneticileri ve sahipleri, orman ekosisteminin korunmasına yönelik önleyici tedbirleri dikkate alarak orman silvikültürü çalışmalarının uygulanması için talimat ve eğitimi tedarik eder.</p> <p>Ormanlık faaliyetlerinin arazide veya idari binalar da dahil olmak üzere orman yönetici veya sahiplerine ait tesislerde uygulanması sırasında, iklim değişikliğine dayanıklı ve sera gazlarının azaltılmasına paralel ormanlık uygulamalarının mümkün olduğu durumlarda analiz edilmesi ve uygulanması zorunludur.</p>
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi• Paris Anlaşması• 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi• 6831 sayılı Orman Kanunu;• 2872 sayılı Çevre Kanunu;• 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi kullanımı Kanunu• 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi• Orman Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Yönetmeliği• Denetim Görevlilerinin Uyacakları Mesleki Etik Davranış İlkeleri Hakkında Yönetmelik• Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği• 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği• Orman Genel Müdürlüğü İç Denetim Yönergesi• Orman Genel Müdürlüğü ile Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Arasında Yapılan Orman Üretim İşçilerinin Eğitimine Dair Protokol• Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Ormanlık alanlarda silvikültürel faaliyetlerinin uygulanması sırasında önleyici tedbirlerin uygulanması için çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar için hazırlanmış talimatlar mevcuttur olacaktır.2. Çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar için organize edilmiş eğitim kayıtları mevcut olacaktır.3. Silvikültür faaliyetlerinin yürütülmesinden sonra meşcerenin durumunun değerlendirmesi sorumlu saha yöneticisi tarafından yürütülmelidir.4. İklim dostu faaliyetlerin organizasyonel ve/veya orman yönetim birimi düzeyinde uygulanması için çalışma, yönetmelik ve tebliğler kitabı mevcut olacaktır.

Doğrulama Kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> • Kriter talebine göre eğitim materyalleri. • Yürütülen eğitim için raporlar. • Yapılan düzenli denetim kontrollerinden arşivlenmiş raporlar. • Gerçekleştirilen iç denetim kontrollerinden arşivlenmiş raporlar. • Saha faaliyetlerinin yürütülmesinden sonra yürütülen saha değerlendirmesi için arşivlenmiş raporlar. • İklim dostu uygulamaların analiz edilmesi ve yürütülmesi ile ilgili belge. • Bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü. • Orman Genel Müdürlüğü Hizmet İçi Eğitim Programı • Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2019-2023) • Orman Genel Müdürlüğü İdare Faaliyet Raporu • İklim Dirençli Ormancılık Projesi • Orman Genel Müdürlüğü Yatırım Programı • Orman Genel Müdürlüğü İş Programı
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none"> • Doğayla uyumlu ormancılık faaliyetleri uygulamalarında mevzuat kaynaklı ilave bir gereksinim söz konusu değildir. Ormancılık faaliyetleri sürdürülebilirlik temel ilkeleri esas alınarak yürütülecektir.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Doğa ile uyumlu orman uygulaması	
Kriter No.	4.6.
Kriter Tanımı	Orman yönetim faaliyetleri, yaban hayvanları popülasyonlarının yenilenmesi ile orman gelişimi ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik tedbirler arasında bir denge kurmaya yönelik olarak uygulanmaktadır.
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none"> • 6831 sayılı Orman Kanunu • 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu • 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu • Türkiye Ulusal Ormancılık Programı (2004-2023) • Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik • Av Koruma Görevlileri Kıyafet Yönetmeliği • Av Turizmi Kapsamında Avlanmalara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik • Av ve Yaban Hayvanı Üretme Yeri ve İstasyonları İle Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik • Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik • Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik • Avcı Eğitimi ve Avcılık Belgesi Verilmesi Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik • Avlakların Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Esas ve Usulleri İle İlgili Yönetmelik

	<ul style="list-style-type: none"> • Fahri Av Müfettişlerinin Seçimi, Eğitimi, Görev ve Yetkileri ile Çalışma Esas ve Usullerine Dair Yönetmelik • Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik • Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmelik • Hayvanların korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği • Yaban Hayvanları Listesi 2022 Resmî Gazete • Deniz Kaplumbağalarının Korunması Hakkında Genelge • Kanatlı Av Hayvanlarının Satışı Hakkında Genelge 2021-1 • Nakliye Tezkeresi ve Kullanımı Genelgesi 2009-23 • Av Koruma Memurları ve Saha Bekçilerine Verilecek Demirbaş Silahlara İlişkin Yönerge • Halkalama Lisansı Verilmesi ile Ulusal Halkalama Komisyonu ve Halkalama İstasyonları Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge • Av Turizminde Katılım Payı Yönergesi • Envanter Teknikleri ve Envanter Yaklaşık Maliyet Hesabı • Av Kılavuzlarının Seçimi, Eğitimi, Çalışma ve Görevleriyle İlgili Talimat • Av Turizmi Avlanma Kotalarının Belirlenmesi Olur'u • Av Turizmi Kotalarının Belirlenmesi Talimat • Avcı Eğitimi Düzenlenmesine Dair İş birliği Protokolü • Avcı Eğitimi Kurs Programı • Örnek Avlak İhalelerinde Üret-Sal-Avlat Modeli Oluru • Örnek Avlaklarda İhale Ücretleri Oluru • Örnek Avlaklarda Katılım Payı Dağılımı Oluru • Örnek Avlaklarda Keklik, Sülün ve Tavşan Avlanma Planı Oluru • Örnek Avlaklarda Yaban Domuzu Avlanma Planı Oluru • Köy Tüzel Kişiliği ve Belde Belediyesi ile Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Sahalarında Koruma Hizmeti İş birliği Esasları
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yaban hayvanı popülasyonlarının varlığı ve bunların orman ekosistemi üzerindeki etkilerinin izlenmesi ile orman ekosistemine yönelik risklerin belirlendiği önleyici tedbirlerin ve diğer önlemlerin detaylandırılmasına yönelik kanıtlar mevcut olacaktır. 2. Gençleştirme sahalarında koruma tedbirleri alınmalıdır.
Doğrulama Kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> • Avcılık yönetim planı. • Yabani hayvan türleri ve popülasyonlarının tespiti • Bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü. • Tarım ve Orman Bakanlığı Stratejik Planı (2019-203) • Tarım ve Orman Bakanlığı İdare Faaliyet Raporu • Türkiye SOY K&G Raporu 2019 • Uzun Devreli Gelişme Planları • Ekosistem Tabanlı Çok Amaçlı Orman Amenajman Planı • DKMP Yaban Hayvanı Türlerine Yönelik Envanter
Minimum Gereksinimler	Orman Yönetim planlarında yaban hayvanları popülasyonlarının yenilenmesine ve biyolojik çeşitliliğin gelişimine yönelik alınacak tedbirler mevcut olacaktır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması**Tematik alan: Doğa ile uyumlu orman uygulaması**

Kriter No.	4.7.
Kriter Tanımı	Dikili veya devrik durumdaki ölü ağaçlar, anıt ağaçlar, kovuk ağaçlar, yaşlı ağaçlar ile IUCN statüsündeki ağaçların, ormanın sürdürülebilirliği üzerindeki potansiyel etkiler göz önünde bulundurularak biyoçeşitliliğin korunması için gerekli olan meşcere alanı orman ve komşu ekosistemler (tampon bölge) bileşiminde bırakılır.
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği• 317 sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esaslarına Ait Tebliğ
Göstergeler	1. Ormanda anıtsal, yaşlı, ölü, devrik ve IUCN statüsündeki ağaçların bırakılması için yazılı talimatlar mevcut olup, uygulamalar bu talimatlar çerçevesinde yürütülecektir. Amenajman planlarında uygun görülen alanlarda hektarda en az 1 dikili veya devrik ölü ağacın bırakılması sağlanmalıdır.
Doğrulama Kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planı• Türkiye SOY K&G Raporu 2019• Ormandaki yaşlı ağaçların sayısı ve hacim hesapları yapılmaktadır.• Ormandaki dikili veya devrik durumdaki ölü ağaçların sayısı ve miktarı izlenmekte, raporlanmakta ve bununla ilgili denetimlere konu edilmektedir.• Bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü
Minimum Gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Meşcerede kriter tanımına göre hektar başına en az 2-3 ağaç bırakılacaktır.• Ormanda sürdürülebilirliğin yürütülmesine ilişkin olarak, üretim çalışmaları sonunda 3 cm'den ince odun artıkları ormanda bırakılmalıdır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin sürdürülmesi, korunması ve geliştirilmesi**Tematik alan: Geleneksel yönetim sistemleri**

Kriter No.	4.8.
Kriter Tanımı	Korudan baltalığa dönüşen ve performansı düşük meşe (Akmeşe) alanlarında odun kömürü yapımı amacıyla canlandırma yapılması ve böylece biyolojik çeşitliliğin korunması ve sosyoekonomik kalkınmaya katkı sağlanması.
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 sayılı Orman Kanunu;• 317 sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği• 302 sayılı Odun dışı orman ürünlerinin envanter ve planlaması ile üretim ve satış esasları Tebliği
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Korudan baltalığa dönüştürülen ve biyolojik çeşitlilik performansı kapallık ve servet gibi faktörler bakımından düşük alanlar dikkate alınacaktır.2. Ekonomik fonksiyonlu baltalık işletmelerinde kesim alanı 20 hektarı geçmeyecektir.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Meşcere türleri için Orman Amenajman Planı veya eşdeğerlerinden alınan veriler ve önceki yönetim dönemiyle karşılaştırma.• Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü.
Minimum gereksinimler	

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin sürdürülmesi, korunması ve geliştirilmesi	
Tematik alan: Geleneksel yönetim sistemleri	
Kriter No.	4.9.
Kriter Tanımı	Bazı ağaç türlerinde uygulanan Tetar işletmeciliği (Ihlamur, Defne, dişbudak ve akçağaç) ekosistemin biyolojik ve teknik isteklerine göre yürütülmektedir.
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 sayılı Orman Kanunu• 317 sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği• 302 sayılı Odun dışı orman ürünlerinin envanter ve planlaması ile üretim ve satış esasları Tebliği
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Münferit veya gruplar halinde muhafaza edilerek biyolojik çeşitlilik sağlanacaktır.2. Ağaçcıklarda 1/3 oranında tepe bırakılacak şekilde yan dallar tetar kesimine tabi tutulur. Diğer sürgünler traşlama kesilecektir.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• 07.04.2021 tarihli ve 808739 sayılı OGM Orman Amenajman Planlarında Bitkisel Ürünler İşletme Sınıfına ayrılan ihlamur Sahalarında Faydalanma ve bakım planı talimatı• 24.01.2020 tarih ve 134850 sayılı OGM Orman Amenajman Planlarında Bitkisel Ürünler İşletme Sınıfına ayrılan Defne sahalarında yaprak ve meyve faydalanması talimatı• Meşcere türleri için Orman Amenajman Planı veya eşdeğerlerinden alınan veriler ve önceki yönetim dönemiyle karşılaştırma.• Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü.
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• İşletme amacına uygun olarak her 5 yılda bir periyodik rehabilitasyon gözden geçirilir.• 317 sayılı Silvikültür Uygulama Esaslarının gerektirdiği gereksinimler uygulanır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin sürdürülmesi, korunması ve geliştirilmesi	
Tematik alan: Geleneksel yönetim sistemleri	
Kriter No.	4.10.
Kriter Tanımı	Hızlı gelişen türlerden en önemlisi olan ve doğal yayılış gösteren Titrek Kavak meşcereleri uygun habitatlarda ve ekolojik, sosyal ve ekonomik açıdan uygun olduğu durumlarda klasik yöntemle yönetilir.
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 sayılı Orman Kanunu• 317 sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği• 302 sayılı Odun dışı orman ürünlerinin envanter ve planlaması ile üretim ve satış esasları Tebliği-
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Ulusal mevzuata uygun olarak altyapı ve yeşil örtünün tesisi ve yönetiminde Orman Amenajman Planları ve Orman Silvikültürü ve Koruma Planları hükümleri uygulanacaktır.2. Endüstriyel plantasyonlara uygun alanlar seçilecektir.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Meşcere türleri için Orman Amenajman Planı veya eşdeğerlerinden alınan veriler ve önceki yönetim dönemiyle karşılaştırma.• Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü.• Avans planların uygulanması
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Münferit veya gruplar halinde muhafaza edilerek biyolojik çeşitlilik sağlanacaktır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin sürdürülmesi, korunması ve geliştirilmesi	
Tematik alan: Geleneksel yönetim sistemleri	
Kriter No.	4.11.
Kriter Tanımı	<p>Katran ve Reçine üretimi yanında bitkisel tedavi amacıyla yöresel olarak üretilen Kozalak şurubu ve sirkesi yapımında kullanılan genç sedir ve karaçam ağaçlarının kozalaklarının sürdürülebilirlik ilkelerine göre toplanması ve geleneksel yöntemlerle ekstraksiyon işlemlerine tabi tutularak pazara sunulması kırsal kalkınmaya katkı sağlamaktadır.</p> <p>Dekoratif süs eşyaları yapımı amacı ile dal yaprak, kozalak, kök gibi parçaları kullanılmaktadır.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 sayılı Orman Kanunu• 317 sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği• 302 sayılı Odunlu orman ürünlerinin envanter ve planlaması ile üretim ve satış esasları Tebliği
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Geleneksel yöntemler ile elde edilen ürünlerin devamlılığını sağlamak için hasılat (faydalanma) planlarına bağlı olarak tarife bedeli ile OGM'den ürün/hammaddenin tedarik devam ettirilecektir.2. Sedir kozalağı olgunlaşma zamanı Eylül-Ekim aylarıdır, kozalak olgunlaşma süresi 26 ay olup, 2-3 yılda birkez zengin tohum yılı görülecektir.3. Karaçam kozalağı olgunlaşma zamanı Eylül-Ekim aylarıdır, kozalak olgunlaşma süresi 22 ay olup, 2-3 yılda birkez zengin tohum yılı görülecektir.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Meşcere türleri için Orman Amenajman Planı veya eşdeğerlerinden alınan veriler ve önceki yönetim dönemiyle karşılaştırma.• Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü.
Minimum gereksinimler	

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin sürdürülmesi, korunması ve geliştirilmesi	
Tematik alan: Geleneksel yönetim sistemleri	
Kriter No.	4.12.
Kriter Tanımı	Orman köylüsünün yakacak ihtiyacını karşılamak üzere Süceyrat odunu ve çıra üretimi yapılması.
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 6831 sayılı Orman Kanunu• 317 sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği• 302 sayılı Odundışı orman ürünlerinin envanter ve planlaması ile üretim ve satış esasları Tebliği
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Süceyrat odunu üretiminin 3-5 cm kalınlığındaki ağaçcıklardan veya 26 cm ve üzerindeki ağaçlardan sağlanmalıdır.2. Çıra üretimi amacıyla özellikle ağaçlarının kökleri plan dışı olarak kullanılmayacaktır.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Meşcere türleri için Orman Amenajman Planı veya eşdeğerlerinden alınan veriler ve önceki yönetim dönemiyle karşılaştırma.• Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü.• Orman Kanunu'nun 31. maddesine göre zati yakacak ihtiyacının belirlenmesi
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Süceyrat odununun 3-5 cm çapa sahip ağaçlardan elde edilecek ve hane başına 18 ster süceyrat odunu verilecektir.

Bölüm 5: Ormanların koruma işlevlerinin (özellikle toprak ve su) bakımı ve geliştirilmesi**Tematik alan: Orman koruyucu fonksiyonlar**

Kriter No.	5.1.
Kriter Tanımı	<p>Bu kriter, başta toprak ve su olmak üzere diğer kaynakları korumak için ayrılan veya bu amaçla yönetilen ormanları konu almaktadır. Türkiye SOY K&G ulusal setinde bu kriter için 3 adet gösterge belirlenmiştir. Ayrıca söz konusu kriter altında yer alan göstergeler belirlenen toplam 7 adet alt gösterge üzerinden izlenmekte ve raporlanmaktadır. Böylece kriterin kapsayıcı bir gösterge seti üzerinden raporlanması sağlanmaktadır.</p> <p>Orman yönetim planları, erozyonla mücadele gibi koruyucu orman işlevlerini sürdürmeyi ve geliştirmeyi amaçlamaktadır; rüzgar erozyonuna karşı koruma; su kaynaklarının korunması; suyun zararlı etkilerinden korunma (sel, çığ); ve altyapının korunması gibi.</p> <p>Koruma amaçlı ormanlar, Orman Amenajman Planlarında veya muadillerinde belirtilir ve haritalandırılır. Silvikültür ve koruma faaliyetleri, ormanların koruyucu işlevlerini sürdürmek veya geliştirmek amacıyla düzenlenir.</p>
Mevzuatla bağlantısı	<ul style="list-style-type: none">• Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi• Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi• T.C. Anayasası 44'üncü maddesi• 6831 sayılı Orman Kanunu;• 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu• 3402 Sayılı Kadastro Kanunu,• 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu,• 4122 Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu• Orman Kadastro ve 2/B Uygulamalar Yönetmeliği,• 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Arazilerin Satışı Hakkında Kanun,• 831 sayılı Sular Hakkında Kanun• Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi• 23.10.2019 tarih ve 30927 sayılı Ağaçlandırma Yönetmeliği• 11.01.2017 tarih ve 29945 sayılı Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik• 13.08.1984 tarih ve 18492 sayılı Muhafaza Ormanlarının Ayrılması Ve İdaresi Hakkında Yönetmelik

Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Teknik, ekonomik, biyolojik ve sosyal verilerden mevcut olanlar izlenmekte ve raporlanmaktadır.2. Su hasadı amacına yönelik olarak; normal kapalı ve boşluklu kapalı ormanlarda oyuntu ıslahı, galeri ağaçlandırmaları (nehir ve dere kenarı ağaçlandırmalar dahil), baraj ve gölet gibi su toplama havzalarında ayrılan veya bu amaçla yönetilen ormanlara ilişkin veriler izlenecek ve raporlanacaktır.3. Doğal afetlere karşı genel koruma sağlayan ve yol, fabrika, meskun alanlar vb alt yapı tesislerini korumak için ayrılan veya bu amaçla yönetilen orman alanları ölçülecek, izlenecek ve raporlanacaktır. Bu gösterge altında yer alacak verilerde örtüşme riski olduğundan amacı açıkça belirtilmiş koruma ormanları dikkate alınmalıdır. Birden fazla koruma amacı için ayrılan veya yönetilen ormanlarda ilk amaç dikkate alınacaktır.4. Silvikültür ve gençleştirme faaliyetleri meşcere tipi ve işletme sınıfına uygun olarak yapılacaktır.5. Koruma amaçlı orman alanlarına ait haritalar mevcut olacaktır.6. Ormanlar orman amenajman planlarında temel amaçlarına göre sınıflandırılmalıdır.7. Ekosistem tabanlı fonksiyonel orman amenajman planları mevcut olacaktır.
Doğrulama Kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Orman Amenajman haritaları.• Orman Amenajman Planları ve/veya eşdeğerleri.• Bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü.• Entegre Havza Yönetim Planları ve Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri• Yukarı Havza Sel Kontrolü Eylem Planı
Minimum gereksinimler	Ormanların koruyucu fonksiyonlarının ekonomik değerlemelerinin yapılması ve söz konusu ekosistem kıymet takdirlerinin yapılarak ormanların geliştirilmesi yatırımlarında değerlendirilmesini sağlayacak mekanizmaların kurulmalı ya da mevcut mekanizma güçlendirilmelidir.

Bölüm 5: Ormanların koruma işlevlerinin (özellikle toprak ve su) bakımı ve geliştirilmesi

Tematik alan: Orman koruyucu fonksiyonlar

Kriter No.

5.2.

Kriter Tanımı

Toprak erozyonu riskine maruz kalan ormanlarda, orman koruma ve silvikültür faaliyetlerin seçimi ve uygulanması toprağı korumaya yöneliktir. Su koruma fonksiyonuna sahip ormanlarda, su miktarı ve kalitesi üzerinde olumsuz bir etki yaratmamak için ormancılık faaliyetlerinin tespiti ve uygulanmasına özel önem verilmektedir. Bu, ormanlarda hayvanlar için otlatmayı veya koridorlardan geçmeyi yasaklayan önlemleri mevcuttur.

Ormancılık faaliyetlerinde su kalitesini olumsuz etkileyen, uygun olmayan kimyasallar ve zararlı maddelerin kullanılması yasaktır.

Prensip olarak, orman yönetimi, en azından orman alanıyla ilgili tanımlanmış orman ekosistemi hizmetlerini sürdürmeyi ve mümkün olduğunca iyileştirmeyi amaçlar.

Mevzuatla bağlantısı

- Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi
- Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi
- T.C. Anayasası 44'üncü maddesi
- 6831 sayılı Orman Kanunu.
- 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu
- Ağaçlandırma Yönetmeliği
- Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik
- Muhafaza Ormanlarının Ayrılması ve İdaresi Hakkında Yönetmelik
- Otlak, Yaylak ve Kışlaklarda Hayvan Otlatılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar
- 7337 sayılı Hatıra Ormanları ve Bağışlarla Yapılan Ağaçlandırmalara İlişkin Tamim

Göstergeler

1. Koruma amaçlı ormanlarda silvikültür ve gençleştirme faaliyetlerinin seçimi kriter gerekliliği ile uyumlu olmalıdır.
2. Yeterli teknolojinin kullanılması sağlanmalıdır.
3. Olağanüstü olaylar (yangın, afetler vb.) sebebiyle orman rehabilitasyonu durumları hariç orman fonksiyonlarını korumak için tıraşlama kesimi yapılmayacaktır.
4. Toprak erozyonu riski olan veya koruma fonksiyonu olan ormanlarda, toprak tabakasını parçalayan ve zarar veren yıkıcı teknikler veya ağır makineler kullanılmayacaktır.
5. Belirlenen alan için orman ekosistem hizmetleri tanımalı ve sürdürülmelidir.
6. Su hasadı amacına yönelik olarak; normal kapalı ve boşluklu kapalı ormanlarda oyuntu ıslahı, galeri ağaçlandırmaları (nehir ve dere kenarı ağaçlandırmalar dahil), baraj ve gölet gibi su toplama havzalarında ayrılan veya bu amaçla yönetilen ormanlara ilişkin veriler izlenecek ve raporlanacaktır.

Doğrulama Kaynağı

- Çölleşmeyle Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı (2019-2030)
- Yukarı Havza Sel Kontrolü Eylem Planı (2013-2018)
- Erozyonla Mücadele Eylem Planı (2013-2018)

	<ul style="list-style-type: none">• Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Eylem Planı (2013-2018)• Yol Kenarı Ağaçlandırmaları Eylem Planı• Nehir ve Dere Kenarı Ağaçlandırmaları Eylem Planı (2015-2019)• Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri (Murat ve Çoruh Nehir Havzaları, Anadolu ve Doğu Anadolu Su Havzaları, TULİP Projesi gibi)• Orman Genel Müdürlüğü İdare Faaliyet Raporu• Yaylalarımız ve Yaylacılık Paneli 2016• Silvikültür ve koruma önlemlerinin seçimi için OAP (Orman Amenajman Planı) 'deki hükümler.• Üretim tekniklerinin seçimi için yıllık uygulama planlarında hükümler.• Belirlenen alan için orman ekosistem hizmetlerinin haritası (önceden hazırlanmışsa).• Bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü.• Orman Genel Müdürlüğü Risk Yönergesi
Minimum gereksinimler	<p>Toprağın korunması ve verimli kullanımı anayasal bir düzenleme olup mevzuat yönünden bir gereksinim bulunmamasıyla birlikte Türkiye coğrafik yapısı ve özellikle iklim değişikliğinden daha fazla etkilenmesi beklenen ülkeler arasında olması nedeniyle alınacak tedbirlerin daha da güçlendirilerek devamının sağlanması önem arz etmektedir.</p>

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Ormanların sosyo-ekonomik işlevleri	
Kriter No.	6.1.
Kriter açıklaması	<p>Ormanların topluma ve ulusal ekonomiye sağlamış olduğu her türlü katkı sosyo-ekonomik işlevler olmaktadır. Orman kaynakları, bir yandan insanların maddi ve manevi ihtiyaçlarını somut biçimde doğrudan giderir ve sosyo-ekonomik hayata olumlu katkı yaparken, diğer taraftan tüm doğal sistemlerin dengelerinin korunmasını ve geliştirilmesini güven altına almaktadır.</p> <p>Orman idaresi; Toplumun orman kaynaklarıyla ilgili odun, odun dışı ürün ihtiyaçlarıyla, sağlık, rekreasyon, eko turizm ve estetik değerlerinden sürdürülebilirliği esas alarak faydalanmasını, orman ekosisteminin parçası orman köylülerini işlendirilerek istihdama yönelik çalışmalarla yerinde kalkındırılmasına öncelik veren sosyo-ekonomik faaliyetlerini sürdürür.</p> <p>Ormanla içi içe bulunan yerel halkın orman ürünü ve hizmetlerini alabilmesi için gerekli düzenlemeler bulunmaktadır. Paydaşlarla katılımcı yaklaşım anlayışıyla iletişim ve istişareler sürdürülmektedir.</p> <p>Ormanlar işlevlerine göre fonksiyonel planlamaya uygun yönetilmektedir.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none"> • T.C 1982 Anayasası 169-170'inci Maddeler, • 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Arazilerin Satışı Hakkında Kanun, • 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği • 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 31-32 ve 33'ncü Md. Uygulanmasına Dair Yönetmelik, • Orman Parkları Yönetmeliği, • 313 Sayılı Orman Parkları Tebliği, • 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve planlaması ile Satış Esasları Hakkında Tebliğ, • 307 Sayılı Bal Ormanları İşletilmesi ve Yönetilmesi Tebliği, • 313 Sayılı Orman Parkları Tebliği
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ormanların sosyo-ekonomik işlevlerini yerine getirecek şekilde fonksiyonel planlama yapılmalıdır. 2. Rekreasyonel ve estetik değerleri bulunan alanların koruma kullanma dengesini sağlayacak şekilde yönetilmelidir. 3. Orman içerisinde ve çevresindeki köylülerin orman ürünü (yapacak, yakacak, odun dışı ürün) ihtiyaçlarının karşılanması sağlanmalıdır. 4. Ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklarla ilgili yönetsel mekanizmalar dikkate alınır. 5. Orman köylerinde işlendirilerek istihdama katılan yerel halkın desteklenmesi sağlanmaktadır. 6. Orman köylülerinin ORKÖY destekleri ile yerinde kalkındırılması sağlanmaktadır
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye Soy K&G Raporu 2019, • Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2019-2023), • Orman Amenajman Planları, • Odun Dışı Orman Ürünleri Planları, • Orman Genel Müdürlüğü Yıllık Ormancılık İstatistikleri, • Orman Genel Müdürlüğü İdare Faaliyet Raporu, • Yıllık Performans Değerlendirme Raporları, • Yapılan denetimlerden arşivlenmiş raporlar, • Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü

Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">Sosyo-ekonomik işlevlerin yerine getirilmesinde sürdürülebilir orman yönetimi esastır.
------------------------------	--

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Ormanların sosyo-ekonomik işlevleri	
Kriter No.	6.2.
Kriter açıklaması	<p>Toplumun ormanlardan beklentilerinin karşılanmasında; sürdürülebilir orman yönetimi ilkeleri çerçevesinde orman fonksiyonlarına göre yapılan (yasal, teknik ve idari) düzenlemelere uygun olarak faydalanılması esastır.</p> <p>Ormanların korunan kısımlarında, insan güvenliğinin risk altında olduğu yerlerde, orman koruma, ağaçlandırma, üretim alanlarında, orman yangını riski olan yer ve zamanlarda ormanlara girişlere sınırlama ve yasaklar getirilmektedir. Bu durumlarda tüm iletişim araç ve gereçleri ile gerekli bilgilendirmeler yapılmaktadır.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">6831 Sayılı Orman Kanunu,5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu,Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Söndürülmesinde Görevlilerin Göreceklere İşler Hakkında Yönetmelik.
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">Ormanlara giriş çıkış ile ilgili mülki amirliklerce alınmış kararlar takip edilmelidir.Ormancılık çalışmalarına göre belirlenmiş alanlara getirilmiş kısıtlamalarOrman yangınları toplumsal farkındalık eğitimleri yapılmalıdır.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">Orman Amenajman Planları,OGM YıllıkOrmancılık İstatistikleri,Konumlara ve süreye göre ilan edilen kısıtlama ve yasaklar için arşivlenmiş belgeler,Yapılan bilgilendirme araçları için bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha ve diğer tip kontroller.
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">Kısıtlama ve yasaklama getirilen yerlerde mutlaka önceden bildirim ve gerekli uyarı işaretlerinin yapılması.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Mülkiyet ve Geleneksel Haklar	
Kriter No.	6.3.
Kriter açıklaması	<p>Kadastrosu tamamlanmış ormanlar tapulama ile ilişkilendirilerek orman parselleri tapu kayıtlarına işlenmektedir.</p> <p>Mülkiyet anlaşmazlıklarında ortaya çıkan itirazlar, inceleme sonucu veya yargı kararlarına uygun hareket edilerek çözümlenmektedir.</p> <p>Orman arazisi ve orman ürünleri ile ilgili yasal, geleneksel haklar ulusal düzenlemelere uygun şekilde tanımlanmıştır.</p> <p>Orman işletmeciliği faaliyetlerinde yasal, geleneksel haklar esas alınarak uygulanmakta ve izlenmektedir.</p> <p>BM ILO Sözleşmelerinden ülkemizin taraf olduğu sosyal güvenlik, çalışma şartları, iş sağlığı ve güvenliği, insan kaynaklarının geliştirilmesi, örgütlenme ve sendikalaşma hakları esas alınarak uygulanmakta ve izlenmektedir.</p> <p>NOT: Yerli halkın haklarına ilişkin BM bildirgesi Türkiye için geçerli değildir.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none"> • T.C Anayasası 169-170'inci Maddeler, • 3402 Sayılı Kadastro Kanunu, • 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun • 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında) • 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkartılan Arazilerin Satışı Hakkında Kanun, • 5831 Sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, • Orman Kanunu'nun 17'nci Madde Uygulaması Hakkında Yönetmelik, • Orman Kanunu'nun 18'inci Madde Uygulaması Hakkında Yönetmelik, • Orman Kadastro ve 2/B Uygulamalar Yönetmeliği, • Orman Sayılmayan Tapulu Taşınmazların Üzerindeki Ağaç ve Ağaççıklardan Faydalanılması Hakkında Yönetmelik, • 6831 S. Orman Kanunu'nun 31-32 ve 33'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Yönetmelik, • 280 Sayılı Orman Kanunu'nun 31-32 ve 33'üncü Maddelerinin Uygulanması Hakkında Tebliğ, • Taraf Olunan ILO Sözleşmeleri (87'inci ve 98'inci)
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mülkiyet anlaşmazlıklarında itiraz inceleme ve yargı kararları uygulamaları 2. Orman köylü ve kooperatiflerine tanınan yasal, geleneksel hakların düzenli olarak uygulanması. 3. Orman içi ve çevresindeki orman köylülerinin zati ihtiyaçlarını karşılama esasları ve hak sahipliliği oranları 4. Hukukun üstünlüğü evrensel ilkesi kabul görmektedir. 5. Çalışma hayatı ile ilgili yasal düzenlemelere ve uluslararası taraf olduğumuz sözleşmelere uygun olarak sendikalaşma ve toplu pazarlık haklarında uygulamalar sürdürülmelidir.

Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) OGM Yıllık Ormanlık İstatistikleri Yıl sonu uygulama sonuçları Yıllık Performans Değerlendirme Raporları Orman köylü ve kooperatifleriyle görüşmeler Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü Toplu Sözleşmeler Sendikalar ile yapılan yıllık toplantı raporları
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none"> Yukarıda belirtilen gerekliliklere uyum sağlanmalıdır.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Mülkiyet ve Geleneksel Haklar	
Kriter No.	6.4.
Kriter açıklaması	<p>Orman sahalarında kamu ve özel sektöre çeşitli (Maden, turizm, eğitim vb.) faaliyetleri için verilen saha izinlerinde ormanların ekolojik, ekonomik ve sosyal fonksiyonlarında olumsuzluğa neden olmayacak şekilde zorunluluk ve kamu yararı bulunması esas alınmaktadır.</p> <p>İzin sürelerinin bitiminde sahaların rehabilitasyonu ile orman ekosistemine yeniden katılması sağlanır.</p> <p>İzine konu sahalarda yörede sosyal sorunlara neden olmayacak önceliklere uyulması esastır.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none"> 6831 Sayılı Orman Kanunu, 2872 Sayılı Çevre Kanunu, 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesi, Orman Kanunu'nun 16'ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliği, Orman Kanunu'nun 17'nci Madde Uygulaması Hakkında Yönetmelik, Orman Kanunu'nun 18'nci Madde Uygulaması Hakkında Yönetmelik, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği (ÇED).
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> İzinlerle ilgili prosedürlerin uygulanması, yüksek yargı kararlarında vurgulanan kamu yararı durumu. Orman sahalarındaki izin sözleşmelerinde belirtilen hususlara uyulması
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> ORBİS Periyodik olarak yapılan saha kontrolleri Yıllık uygulama sonuçları
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none"> Verilecek izinlerde üstün kamu yararı bulunması halinde iznin verilmesi.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi**Tematik alan: Mülkiyet ve Geleneksel Haklar**

Kriter No.	6.5.
Kriter açıklaması	<p>Ormancılıkta üretim-taşıma işlerinde çalışan köylü ve kooperatifleri işlendirmede öncelik verilerek, teşvik ve katkı için yaptıkları iş doğrultusunda aynı(Köylü Pazar Satışı) ve nakdi(İstihkak Fazlası) ilave haklar verilerek istihdamına katkıda bulunmaktadır.</p> <p>Odun Dışı Orman Ürünleri hasat planlarına uygun şekilde orman köylülerine piyasa fiyatı altında verilmektedir.</p> <p>Orman köylülerinin yapacak ve yakacak orman ürünü ihtiyaçları piyasa fiyatının altında düşük bir bedelle karşılanmaktadır.</p> <p>Orman yöneticisi/sahibi ve hizmet sağlayıcıları da çalışanlara ve görevlendirilen orman işçilerine asgari olarak ulusal mevzuata uygun düzeyde adil ücretler sağlamalıdır.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• T.C Anayasası 169-170 Maddeler,• 6831 Sayılı Orman Kanunu,• 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun• Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesi• 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 31-32 ve 33'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Yönetmelik,• 315 Sayılı Orman Kanunu'nun 31-32 ve 33'üncü Maddelerinin Uygulanması Hakkında Tebliğ,• 289 Sayılı Orman Ürünlerinden Faydalanmak İsteyenlere Verilecek İzinlere ait Tebliğ,• 316 Sayılı 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun değişik 34'üncü maddesinin uygulamasına ait Tebliğ,• 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Satış Esasları Hakkında Tebliğ.
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun değişik 34'üncü maddesine göre Köylü Pazar Satışı (KPS) odun ve istihkak fazlası ödemeleri.2. Orman köylülerine zati yapacak ve yakacak ile müşterek ihtiyaç tespitleri.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Zati ve müşterek ihtiyaç tespit listeleri• Yasal haklarla ilgili tahakkuk eden tespitler• Yıllık uygulama sonuçları
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Ormancılıkta öncelik, teşvik ve katkılardan orman köylüsü ve kooperatifleri yararlanabilmektedir.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Mülkiyet ve Geleneksel Haklar	
Kriter No.	6.6.
Kriter açıklaması	<p>Orman köylülerine ve kooperatiflerine; kredi ve hibe desteği verilerek yerinde istihdamı ile kalkınmalarına katkı verilmektedir.</p> <p>OR-KÖY tarafından orman köylülerine dönük havza bazlı projeler uygulanmakta, ferdi ve kooperatif destekleri şeklinde uygulanmaktadır.</p> <p>Ferdi desteklemeler; orman köylüsünün refah seviyesini iyileştirmek, odunun yakacak olarak kullanımını azaltmak, istihdama yönelik gelir getirici (Hayvancılık, seracılık, tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği, halıcılık, orman üretim mekanizasyonuna yönelik alet, ekipman vb.) uygulamalar olmaktadır.</p> <p>Kooperatif destekleri orman köylerindeki tarımsal kalkınma kooperatiflerine proje bazında yapılan desteklerdir.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• T.C Anayasası 169-170 Maddeler,• 6831 Sayılı Orman Kanunu,• 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun• Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesi• 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Arazilerin Satışı Hakkında Kanun,• Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik.
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Orman köylülerinin istihdamına yönelik OR-KÖY projelerinin sayısı (sosyal ve ekonomik projeler)2. Yıllık bazda orman köylülerine, köylülerine ve tarımsal kalkınma kooperatiflerine verilen desteklerin sayısı
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• OR-KÖY Proje Uygulama Sonuçları• Değerleme ve İzleme Raporları• İlgili taraflarla yapılan görüşmeler• Yıllık Bütçe programlarının gerçekleştirme oranı
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Proje uygulama kredi ve desteklerinden gerekli şartları taşıyan orman köylüsü ve orman köy kooperatifleri yararlanabilmektedir.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Eğitimler ve Bilgi Geliştirme	
Kriter No.	6.7.
Kriter açıklaması	Sürdürülebilir orman işletmeciliği gereği, Orman Genel Müdürlüğü (OGM) stratejik plan amaç ve hedefleri doğrultusunda orman kaynaklarının planlama ve yönetimi için kurumda istihdam edilen teknik ve idari personele ormancılık tekniğine ve uygulamaya dönük bilgi geliştirme ve eğitim olanağı (Hizmet içi eğitim seminerleri, teknik çalıştaylar) bulunmaktadır. Üniversiteler, araştırma kurumları ve meslek örgütleriyle ortaklaşa mesleki bilgi geliştirme, araştırma ve eğitim programları uygulanmaktadır. Uluslararası ormancılıkla ilgili çalışmalar ve projeler yapılmaktadır.
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun,• Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesi,• OGM 2019-2023 Stratejik Planı,• OGM personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği,
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Faaliyet alanlarına göre yıllık hizmet içi eğitim programları2. Üniversite, meslek kuruluşu, sivil toplum vb. kuruluşlar ile müştereken yapılan programların ve bu programlara katılanların sayısı3. Uluslararası projeler ve iş birliği programları
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Eğitim katılım belge ve sertifikaları,• Yıllık uygulama sonuçları,• İzleme, değerlendirme raporları.• Yapılan yayınlar.
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Eğitim ve bilgi geliştirme periyodik olarak yapılmalıdır.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Eğitimler ve Bilgi Geliştirme	
Kriter No.	6.8.
Kriter açıklaması	Ormancılık faaliyetlerinde çalışan orman köylüsü ve hizmet sağlayıcılara; üretim, ağaçlandırma, silvikültür, vb. teknik konularda uygulamaya dönük eğitim, tatbikat ve bilgilendirmeler düzenli olarak yapılmaktadır.
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun,• Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesi,• 5544 Sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu• Faaliyet alanlarına göre yıllık eğitim programları
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Orman köylüsü ve kooperatiflerine uygulamaya dönük yapılan üretim, standardizasyon, İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) eğitim ve tatbikat programları,2. Ağaçlandırma, silvikültür, fidanlık vb. çalışmalar için yapılan İSG eğitim ve tatbikat programları
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Yıllık eğitim, tatbikat değerlendirme raporları• Eğitim katılım belge ve sertifikaları
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Faaliyet alanına göre zorunlu mesleki eğitim veya tehlikeli işlerde mesleki yeterlilik belge zorunluluğu bulunmaktadır.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: İş Sağlığı ve Güvenliği	
Kriter No.	6.9.
Kriter açıklaması	<p>Ormanlık çalışmalarında görev alanların sağlık, iş emniyeti ve riskler konusunda gerekli tedbirlerin alınması İş Kanunu ile İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereği olduğundan bu konuda uygulamada alınması gereken tedbirler planlanır, organize edilir ve yürütülür.</p> <p>Kurum çalışanları için gerekli tedbirlerin alınması, eğitimlerin yapılması ve izlenmesi düzenli olarak yapılmaktadır.</p> <p>Ormanlık çalışmalarında hizmet alımı ile sözleşmeye dayalı olarak kendi nam ve hesabına çalışanlar için alınması gereken tedbir ve uygulamaların yerine getirilmesi istenilmektedir.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 4857 Sayılı İş Kanunu• 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu• 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun• Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesi• 5544 Sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu• BM Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmeleri (56 adeti)• OGM Risk Yönergesi• Hizmet Alımlarında Sözleşmelere İSG tedbir ve uygulamaları konulması• İş Sağlığı ve Güvenliği için hazırlanan dokümanlar.• İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği• Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği• Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik• "CE" İşareti Yönetmeliği
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. İş yeri ile ilgili risklerin tanımlanmalıdır.2. Acil Durum Planları hazırlanmalıdır.3. İSG Eğitimlerine İlişkin Sertifikalar verilmelidir.4. Uygun İş Ekipmanları ve Kişisel Koruyucu Donanım Kullanılmalıdır.5. Orman işletmelerinde ortaya çıkan iş kazaları kayıt altına alınmalıdır.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Mesleki Yeterlilik Belgesi ve İSG Eğitim Sertifikaları• Hizmet alımlarına dair sözleşmeler ve iş bitimi teslim tutanakları• Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha denetim raporları
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Tehlikeli işlerde çalışanlardan Mesleki Yeterlilik Belgesi istenilmesi

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: İş Sağlığı ve Güvenliği	
Kriter No.	6.10.
Kriter açıklaması	<p>İş Kanunu ile İş Sağlığı Güvenliği Kanunu gereği işveren olarak orman idaresi tarafından sağlık, iş emniyeti ve riskler konusunda gerekli tedbir ve uygulamalar yapılmakta, bu kapsamda kaynakta, iş ortamında ve kişiye yönelik olarak risk önlemleri belirlenmiştir.</p> <p>Ormancılıkta hizmet alımı (vahidi fiyat, ihale vb.) ile yapılan işlerde alınması gereken tedbir ve uygulamaların hizmet sağlayıcı ve yangın gönüllüleri tarafından yerine getirilmesi için ilgili taraflarla yapılan sözleşmelerde iş sağlığı ve güvenliği konularına yer verilmekte ve takibi yapılmaktadır.</p>
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• 4857 Sayılı İş Kanunu• 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu• 5544 Sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu• BM Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmeleri (56 adeti)• OGM İş Sağlığı ve Güvenliği İç Yönergesi• OGM Risk Yönergesi• 310 Sayılı Oduna Dayalı Orman ürünlerinin Üretim İşlerine Ait Tebliğ
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Periyodik olarak yapılan İSG eğitim programları ve katılımcı sayısı,2. Yapılan hizmet alım sözleşmeleri3. İSG konusunda taraflar arasında çıkan ihtilafların sayısı ve niteliği
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Eğitim sertifikaları• Değerlendirme ve izleme raporları• Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Tehlikeli işlerde çalışanlarda İSG eğitimi ve Mesleki Yeterlilik Belge zorunluluğu bulunmaktadır.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Mevzuata Uygunluk	
Kriter No.	6.11.
Kriter açıklaması	<p>Tamamına yakını devlete ait ormanların yönetimi, işletilmesi ve korunmasından 6831 Sayılı Orman Kanunu gereği sorumlu kuruluş Orman Genel Müdürlüğü'dür. (OGM)</p> <p>OGM köklü ve kurumsal teşkilat yapısı ile gerek merkez ve gerekse taşra teşkilatı kapasitesi ve orman işletmeciliği tekniğine uygun bir şekilde çalışır.</p> <p>OGM, 1982 Anayasa'sındaki ormancılıkla ilgili amir hükümler başta olmak üzere, 1956 tarihli 6831 sayılı Orman Kanunu'ndaki maddeler ve mülkiyet, çevre koruma, ticaret, iş sağlığı ve güvenliği vb. alanlarla ilgili kanunlar ve bunların uygulamasına ait tüzük, yönetmelik, tebliğ, tamim, yönerge ve talimat vb. ikincil mevzuat hükümlerini uygular, takip eder ve denetler.</p>
Mevzuatla bağlantı	Sosyo-ekonomik işlevler bölümündeki tematik alanlarla ilgili kriterlerde belirtilen farklı alanlardaki tüm yasal düzenlemeler ve ikincil mevzuatı kapsamaktadır.
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan işlem sayısı2. İç ve dış denetim dokümanları hazır halde bulundurulmalı ve istenildiğinde ibraz edilmelidir.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Orman teşkilatını idari, teknik ve mali (Sayıştay vb.) yönden denetimini yapan kuruluş raporları• Ormancılık çalışmalarında yer alan paydaşlar ve kullanıcılarla yapılan anket, röportaj vb. çalışmalar• Bağımsız kuruluş tarafından yapılan denetimler• 6831 Sayılı Orman Kanunu• ORBİS Kayıtları
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Yukarıda belirtilen gerekliliklerin takip edilmelidir.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlev ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Mevzuata Uygunluk	
Kriter No.	6.12.
Kriter açıklaması	Ormanlardaki yasa dışı faaliyetlerin önlenmesi ve sistematik olarak korumanın yapılması yanında orman zararlıları ve yangınlarla ilgili önleyici tedbirler ile biyotik ve abiyotik zararlılarla mücadele için mevzuatta yer alan çalışmalar düzenli olarak yapılmaktadır.
Mevzuatla bağlantı	<ul style="list-style-type: none">• T.C Anayasası 169-170 Maddeler,• 6831 Sayılı Orman Kanunu,• 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun• Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesi• Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Söndürülmesinde Görevlilerin Görecekları İşler Hakkında Yönetmelik,• 7064 Sayılı Orman Suçlarına Müdahale Tamimi,
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Toplu Koruma Faaliyetleri aylık programlarına göre yapılmalıdır.2. Bölgesel Yangın Yönetim Planları yapılmalıdır.3. Biyotik ve abiyotik zararların bir yıldaki sayısı, miktarı ve zarar düzeyi raporlanmalıdır.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Orman Toplu Koruma Periyodik Raporları• Yangın İstatistikleri• Yıl sonu izleme ve değerlendirme raporları• ORBİS• Tarama Raporları
Minimum gereksinimler	<ul style="list-style-type: none">• Yukarıda belirtilen gerekliliklerin takip edilmelidir.

Bölüm 7: Organizasyonel hususlar	
Tematik alan: İç prosedürler	
Kriter No.	7.1. Beyanname
Kriter açıklaması	<p>Kuruluş (Orman İşletme Müdürlüğü ve orman sahipleri), yönetim sistemi prosedürlerinin oluşturulması, yeterli insan kaynakları yönetilmesi, saha faaliyetlerinin yürütülmesi için gerekli prosedürler, düzenli izleme ve mümkün olan yerlerde iyileştirme yoluyla SOY gerekliliklerini uygulamaya hazır olduğunu göstermelidir.</p> <p>Organizasyon yönetimi, tüm orman sertifikasyon sisteminin ve SOY'un gerekliliklerini tam olarak anladığını ve SOY gerekliliklerine uyma taahhüdünü gösterir.</p> <p>Bu amaçla, kuruluşun iç prosedürlerinin bir parçası olarak aşağıdaki hususları içeren bir beyan hazırlaması zorunludur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuruluş, SOY için gereklilikleri yerine getirme taahhüdünü beyan eder; - Kuruluş, SOY gerekliliklerinin uygulanması ve mümkün olan yerlerde iyileştirmesi konusunda düzenli izleme faaliyetlerini uygulayacağını taahhüdünü beyan eder; - Mümkün olan (fiziki şartlar çerçevesinde) yerlerde cinsiyet eşitliğini destekler; <p>Kuruluş, beyanın içeriği hakkında farkındalıklarını arttırmak üzere bu beyanı çalışanlara ve kamuya açık olarak beyan etmelidir.</p> <p>Kuruluş, fırsat eşitliği, ayrımcılık ve iş yerinde tacizin önlenmesi ve mümkün olan yerlerde toplumsal cinsiyet eşitliğine destek konularında karardır.</p>
Mevzuat ile Bağlantı	
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> 1. SOY için sistem kurulmuştur ve çalışanlar arasında anlaşılmıştır. Sistem yıllık olarak izlenmeli ve iyileştirilmelidir. 2. PEFC Prensipte ve kriterlerin tam uyumunu kapsayan kuruluş beyanı kamuya açıktır.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> • İzemelerden elde edilen sonuçlar. • Bağımsız bir kuruluş tarafından doğrulama. (Dış denetim) • Beyan • Çalışanlarla yapılan görüşmeler. • İç kontrol raporları (iç denetim)
Minimum Gereksinimler	

Bölüm 7: Organizasyonel hususlar	
Tematik alan: İç prosedürler	
Kriter No.	7.2. Eğitim ve Farkındalık
Kriter açıklaması	<p>Organizasyonda çalışan uzman ve teknik personel ve hizmet sağlayıcılar SOY'un uygulanması ile ilgili farkındalıkları olmalıdır. Bu önkoşula dayanarak, orman yöneticileri, standardın gerekliliklerine uymanın ön koşulu olarak orman operasyonlarında çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar için eğitim programı hazırlayacak ve uygulayacaktır.</p> <p>Kuruluşun yönetimi, çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar arasında gerekli yapıyı tanımlamalı ve güvence altına almalı ve SOY'un uygulanması için açık bir şekilde tanımlanmış sorumluluklara sahip olmalıdır.</p> <p>Sistemdeki tüm kişilerin rollerine ilişkin güncelleme, yazılı talimatlar ve eğitim sağlanması yoluyla yıllık düzeyde uygulanacaktır. Bu, sistem verimliliğini yerleştirmek, uygulamak, sürdürmek ve geliştirmek için tüm kaynakları ve belgelenmiş bilgileri içerir.</p> <p>Kuruluş, kuruluş tarafından uygulanan faaliyetlerle ilgili tüm ilgili ve güncel bilgilerin kayıtlarını hazırlayacak ve tutacak ana sorumlu kişiyi tanımlamalıdır.</p> <p>Kuruluş, standart gerekliliklerine uyum ve risk azaltma önlemleri için tehditler ve fırsatlar hakkında analiz yapacaktır.</p>
Mevzuat ile Bağlantı	
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kuruluş, işle ilgili tüm kişilerin (çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar) sorumlulukları için yazılı bir iç prosedüre sahip olacaktır. 2. Talimatlar paylaşırlı ve tüm çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar için uygun olan her şekilde kullanılabilir. 3. SOY gerekliliklerine ilişkin kurum içi eğitim, yazılı talimatların verilmesinden sonra gerçekleştirilir. Yeni çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar için kuruluş işe başladıktan sonra eğitim uygulamalıdır. Saha çalışmalarında istihdam edilen kişiler için eğitim, sahada görevlendirilmelerinden önce gerçekleştirilmelidir. 4. Kayıtların tutulmasına ilişkin iç yönetmelik ve sorumlu kişinin atanması da dahil olmak üzere sistemin sürdürülmesi için gerekli belgeler hazırlanacaktır. 5. SOY'nin uygulanmasıyla ilgili tehdit ve fırsatların tanımlanması ve azaltma önlemleri için liste hazırlanacaktır.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none"> • Organizasyonun iç prosedürleri • Çalışanlara ve hizmet sağlayıcılara verilen talimatlara ilişkin kayıtlar • Organizasyondaki iş pozisyonlarının sistematize edilmesi (varsa) • Yeni çalışanlar da dahil olmak üzere çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar için eğitim kayıtları • Çalışanlarla ve hizmet sağlayıcılarla yapılan görüşme kayıtları (varsa)
Minimum Gereksinimler	

Bölüm 7: Organizasyonel hususlar	
Tematik alan: İç prosedürler	
Kriter No.	7.3. İç Tetkik
Kriter açıklaması	<p>Kuruluş, SOY'un uygun olup olmadığını teyit etmek amacıyla yıllık iç tetkik programı planlamalı, organize etmeli ve uygulamalıdır:</p> <p>a) Standart gerekliliklere ve iç prosedürler uygun olarak; b) Etkin bir şekilde yürütülür ve sürdürülür;</p> <p>İç tetkik programı şunlardan oluşmaktadır:</p> <ul style="list-style-type: none">• Uygulama planı, sıklığı, yöntemleri, sorumlu kişi ve raporlama;• Her bir kontrol için tanımlanan kapsam ve kriterler;• Nitelikleri kontrol edilerek uygun denetçilerin seçilmesi• Sürecin objektifliğini ve tarafsızlığını güvence altına alacak kısım da dahil olmak üzere uygulama prosedürlerinin tanımlanması;• Uygulanan iç tetkiklerden elde edilen sonuçların ilgili yönetime raporlanması;• Kayıt tutma prosedürlerinin tanımı; <p>Bu program, ilgili süreçlerin önemini ve önceki denetimlerin sonuçlarını dikkate almalıdır.</p>
Mevzuat ile Bağlantı	
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Kriter gerekliliklerine göre iç tetkikin uygulanması için organizasyonel prosedürlerin varlığı.2. Uygulanan iç tetkik ve sonuçlarına ilişkin yıllık raporların varlığı.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• İç tetkik için arşivlenmiş prosedürler• Uygulanan iç tetkik için arşivlenmiş raporlar• Çalışanlarla görüşme kayıtları (varsa)
Minimum Gereksinimler	

Bölüm 7: Organizasyonel hususlar	
Tematik alan: İç prosedürler	
Kriter No.	7.4. Uygunsuz Hizmet Yönetimi
Kriter açıklaması	<p>İç prosedürlerin bir parçası olarak, kuruluş uygunsuzluklarla başa çıkmak için prosedürleri yazılı olarak hazırlamalıdır. Bunun bir parçası olarak, aşağıdaki içeriği sağlamalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none">• Uygunsuzluğun ortaya çıkması halinde kuruluşun tepki verme şekli;• SOY standardına uyulmadığının tespit edilmesi halinde düzeltici faaliyetlerin tanımı ve sonuçlarla başa çıkma yolları;• Uygunsuzlukların nedeninin araştırılması için talimatlar ve uygunsuzluğun nedenini ve olası tekrarını ortadan kaldırmak için nihai önlemlerin alınması önerisi;• Benzer uygunsuzlukların mevcut olup olmadığının veya potansiyel olarak meydana gelip gelmeyeceğinin belirlenmesi;• Tespit edilen uygunsuzluk seviyesine uygun düzeltici önlemlerin alınması ve önlemlerin etkinliğinin gözden geçirilmesi için talimatlar;• Gerekli görülmesi halinde yönetim sisteminde yapılacak değişikliklere ilişkin talimatlar. <p>Uygunsuzluğun ortaya çıkması, alınan düzeltici önlemler ve düzeltici önlemlerin sonuçları ile ilgili tüm bilgiler belgelenmeli ve arşivlenmelidir.</p>
Mevzuat ile Bağlantı	
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Standardın gerekliliklerine uyulmaması durumunda uygulanacak yazılı ve arşivlenmiş prosedürlerin varlığı.2. Uygunsuzluklara ilişkin bulgulara ve düzeltici önlemlerin uygulanmasına ilişkin kayıtlar uygun şekilde arşivlenmeli ve talep üzerine erişilebilmelidir.
Doğrulama kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Standartla uyumsuzluklara ilişkin bulgular için kayıt• Bulgular ve alınan önlemler için kayıt.• Çalışanlarla görüşme kayıtları (varsa)
Minimum Gereksinimler	

Bölüm 7: Organizasyonel hususlar	
Tematik alan: İç prosedürler	
Kriter No.	7.5. Yönetimin Gözden Geçirmesi
Kriter açıklaması	<p>Standardın gerekliliklerine başarılı bir şekilde uyum sağlamak için kuruluş, yönetim sistemindeki olası zayıf noktaları belirlemek ve bununla birlikte iyileştirilmiş yönetim için temel oluşturmak amacıyla yönetimin yıllık gözden geçirme faaliyetlerini gerçekleştirmelidir. Yıllık gözden geçirme şunları içermelidir:</p> <p>a) Önceki gözden geçirmeden itibaren uygulanan faaliyetlerin durumu; b) Yönetim sistemi ile ilgili dış veya iç faktörlerdeki değişiklikler; c) Aşağıdakileri içeren yönetimin kalitesine ilişkin bilgiler:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tespit edilen uygunsuzluklar ve alınan düzeltici önlemler;• Uygulama ve değerlendirmeden elde edilen sonuçlar• İç ve dış tetkiklerden elde edilen sonuçlar;• Sürekli iyileştirme fırsatları; <p>Yönetimin gözden geçirmesinden elde edilen sonuçlar kuruluşun yönetimi tarafından dikkate alınmalıdır.</p> <p>Zayıf noktalar veya iyileştirme fırsatları tespit edilirse, yönetim tarafından yazılı olarak kararlar hazırlanacaktır. Zayıf noktaların tespit edilmemesi durumunda, yönetim yine de sürekli iyileştirme kararlarını yazılı olarak hazırlayacaktır.</p> <p>Yönetimin gözden geçirmesinden gelen tüm raporlar arşivlenmeli ve talep üzerine erişilebilir olmalıdır.</p>
Mevzuat ile Bağlantı	
Göstergeler	<ol style="list-style-type: none">1. Kuruluş, kriter gerekliliğinde tanımlanan tüm hususlar dahil olmak üzere yönetimin gözden geçirmesini düzenli olarak uygulamalıdır.2. Yıllık yönetimin gözden geçirmesi raporları ve yönetim kararları arşivlenmeli ve talep üzerine temin edilebilmelidir.
Doğrulama Kaynağı	<ul style="list-style-type: none">• Yıllık yönetimin gözden geçirmesi raporları ve yönetim kararları.
Minimum Gereksinimler	